

[illegible]

భక్తచింతామణి

ఇది

రాజమహేంద్రవరమునందలి దొరతనమువారి

మొదటితరగతి కళాశాలయందు

నాంధ్రోపాధ్యాయులుగా నుండి

విశ్రాంతి నొందిన

వడ్డాది సుబ్బారాయణచే

రచియింపఁబడి ప్రకటింపఁబడియే.

—శుభం—
౧౨ వ కూర్పు.

రాజమహేంద్రవరము.

శ్రీ శ్రీష్టా ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది.

—శుభం—
౧౯౨౧

రెండవకూర్పు! ఏకామ్రోషీయము. చక్కనిఅచ్చు!

ఇది కాలిదాసమహాకవి విరచితమునకుఁ దెలుగు. అప్పరపయ్యను నుద్దేశిని రాక్షసుఁడొకరుఁ డవహరించి యంతరిక్షమార్గమునఁ గొనిపోవు చుండఁగా నామెతోడిచెలికలైలమొట్టవినయకాశగమనమునఁ బ్రావీణ్యము గల పురూరవశ్యకృపిని యారక్కను నుక్కడంచి యామెను విడిపించిన కారణమునఁ బరస్పరానురాగ ముంతురించి వారియపురుషు వివాహముచేసి కొనిరి. ఈవిషయమే బహువిధములకొరములు గలుగునట్లుగా రసపోషణ ముచేసి యైదంకముల నాటకముగాఁ గవి రచియించినాఁడు. శృంగారరస పరిధానమైనట్టి యీనాటకమునందలి భావములు మిక్కిలి శేకలములు. రస గృహణలాలనుల కిది యవశ్యము పఠనీయము. ఏకస్వాటకమునందలి శుద్ధ్య ములు మచ్చున కిట నొకటి రెండు చూపఁబడుచున్నవి.

దీనిపల రు. ౧—౩—౦ అణాలు మాత్రమే!

తే. గీ. ఘంధనక్షోభమునఁజేసి యిందునదిన

యంశ మంసముతోడ రాపాడఁగానఁ

దలఁప నీభుజ మొక్కపై ధవ్య మితర

మైనమే నెల్ల భూమికి నతిధరంబు. తృతీయాంకము.

చ తొలకరినీలమేఖ మిది, దుప్పనికాటుఁడు గాఁడు; దాన ను

జ్వల మగునింద్రచాప మిది, నశ్యము దానపువిల్లు గాదు; శే

పలమును ఎర్లధార లివి, బాణవరంపర గాదు; పైఁదిగీ

టిలఁ దలఁపించుమిం చిది, వృద్ధీశ్వరి యుర్వశి గాదు రూఢిగా, చ. అం.

చ. కొడుకుమొగంబుఁజూచి మదిఁ గుండకయూఁటఁ జెందియుండఁగాఁ

బడఁకుక! నీవియోగ మనివార్యత నిచ్చడ సంభవించెఁగా!

మిదిమిది గీర్నవృత్తావము శమింప నశాంబుదవృష్టిఁ గాంచి యొ

శుకజీఁ జెట్టుపైఁ బిడుగు భీకరభంగిని బడ్డకైఁదిన్. చం. అం

భక్తచరిత్రామృతం

అథ

కృత్యాది.

కిమద్యామనమానమండలవిభానీ! నచ్చిదానందమా

త్రి! మాయాపరికర్పితాభిలజగచ్చేణీ! దయాంభోనిధి!

స్వామీ! నీమహిమంబు లానిగమమల్ పెల్లింప లే కన్నవో,

నే మూఢాత్ముడ నే మెఱుంగుదును? దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧

మ. ననుధం బేద యొకండు పెన్నిధి లభింపం బొంగి, యవ్వార్త న

ద్యమహ్నత్కర్తరసాయనంబు నొనరింపన్ సంభ్రతోత్సాహమా

ననుఁ డొకై నిడి, నేవలాజ్ఞమతికి నా కబ్బనీసేన, పృ

ద్యమపద్యంబులఁ జాటుకొందుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨

కా అగంభంబుల కెల్ల జీవము మహాత్మా! నీవి కావే? భవ

త్కా మద్యామృతస్పృష్టి నొందు ఫలముల్ గార్వంబు; లే నీవయింక

భాగం బంతయు నైచి పొరుషము యావచ్చుక్రి గావించుఁ; (రా

నై రక్షింపని సత్ప్రయత్నములు; దేవా! భక్తచింతామణి. 3

మ. భయమో, మాధ్యమో, విష్ణుయంభో, మహావో, వాక్ట్రో, యేహేతువో

నియికి? నా చెదిలోనఁ బుట్టుదలఁపుల్ బాహుమై; యాశ్వరా!

దయసేయంగదె గాంగనిర్ధరసద్భగ్ధారాకవాగ్దాటి. త

ద్రయకైకో మణులట్లు చెల్వడ; నవంతా! భక్తచింతామణి. ౪

భగవన్మహిమాదివర్ణనము.

కా. ఓనిస్తేతుకబాడమానకరుణా! యో నిర్వికారప్రభూ!
యో నిర్వ్యాజపరోచకారమకృతీ! యో నిత్య! యో నిర్మలా!
యో నానాంతరియామి! విశ్వసృజ! విశ్వోపాస్య! విశ్వాత్మకా!
జ్ఞానానందమయస్వరూప! ఎరిచా! పద్భక్తచింతామణి.

౫

మ. ప్రకటత్వదుగరానులం గొలుచుచో, బాధోభిహర్షిందువుల్,
సకలత్మోతలకేలువుల్, గగనపక్షిత్రింబు, లత్యంతపం
ఖ్యకు నొక్కండుగ, స్వత్రైవం బరిమాత్మ! చాలనో, చాలవో?
యకలంకాంచదనంతిభవ్యగుణధామా! భక్తచింతామణి.

౬

మ. పదలాలిత్యము, నర్థగౌరవము, భావివ్యక్తి, సారవ్యసం
పద, నానాదృశికల్పనల్, గలగళ్యాం బాకవిం బోదె, ని
న్నెదిలో మెచ్చి మెతంపఁజేయఁ బె భవత్స్వప్నప్రసంగచరణ? మ్రొ
క్కెద, ముద్దాడెద, నీవదిలు లమం క్తక; భక్తచింతామణి.

౭

కా. నాదుల్ వాఁగులు; గోతుమల్ తృణలతల్; నానాస్థు లశ్మంబు; రీ
వాడన్ నేర్పున సంగ్రహించితివి శ్వం బెల్ల మామేములక;
వాడక నీవు మహద్భుతక్రియాఁడ; వీచోద్యంబులం గన్న, నిక
వీడం జాలక వెచ్చవాఁడయిన? దండీ! భక్తచింతామణి.

౮

మ. ఉదయంబందున మేలుకొల్పి, యగ లెంతో పీఠితోఁ బెంచి, కల్
నిదురం బుచ్చుచుఁ బెక్కుమార్లు జగముల్ నిర్మించి, రక్షించి, యా
పద నొందించుట, నీవనోద మని విస్వప్నంబుగా నిల్లు చా
పెదు గా పర్యవ్వా మెల్లవారలకుఁ; దండీ! భక్తచింతామణి.

౯

మ. కడుచుల్ వేడుక బొమ్మరిండ్లిసుకలో బాగొప్పు నిట్టించి, చొప్పుడ ముగ్గులో నుచరించి, యాడుకొని. యాపై నాటగొల్లంచుఁ గట్టుడమల్ పొడొనరించి పోవుగతి, వేడ్కల్ నీకు నీలశ్యమల్ పొడమం జేసి, భరించి, మాపుటలు నెట్టక; భక్తచింతామణి. ౧౦

మ. గొనమల్ మూఁటిని సంగ్రహించుకొని, బొగ్గం గారముక గంధకంబును బోలెక దగఁ బొట్టు వేసి, భుజనంబుల్ మేటిలంకాపుయల్ గను నిర్మాణముఁ జేసి, ప్రాచి కుద కెల్లక రూపు మాయెతు వేడ్కను, సృష్టిస్థితిశాశకారణుడ వొటక; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. ధులిశాధుండు నిజాంగకంబు లెటు లెట్టల్, లోకమల్ నీవు కాళల మొప్పుకా వెలిఁ దార్లు, లో నడఁతుఁ బచ్చామారె; నీకుఁ జీమలు పుట్టం బలె నెన్నియే విముదు బ్రహ్మాండంబు; లాకాశముం బలె నీ వంతట నిండి యుండు; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౨

కా. నీసంకల్పమె న్నెట్టి; నీవు గనుఁగొండే రక్ష; నీ పూర కుం .
 శే. సంహరిము నూ; మహాత్మా! యిటు గా కీర్థావి, యాసాగరం
 నీసర్వాదృశభూతకోటి, యింక జేకేలగు పర్వంబు గా
 నీ, పరిక్షణ గాని నేయఁ దర మాకే? భక్తచింతామణి, ౧౩

మ. ఎదురిం చండముఁ జేరిఁ బట్టుక, నిజాక్షుండు మాపట్టినన్,
 దుదికుక నేవకు లెట్టులో యరిగకన్నుల్ గప్పి వర్తింతు; రేమిది, ని న్నెన్నఁడుఁ జాడ కుండియును వండీ? శక్య మింతైనఁ దప్పదు నీయానతి; యద్భుతాచూష; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

మ. నిమగ్నం బైనను విశ్రమించుఁ దొకచో నీ రేణమిక్కిండు; సంద్రము చా నిండుక మేర మీఱదు; జగత్ప్రాణుండు నీచుక సదా; క్షుణ్ణు సర్వంబు విహించు; నీరదము; వర్షం చిక్కుఁ గాలానుపారముగా; నీ పతిచండకాసనుడ వొకఁ! భక్తచింతామణి. ౧౫

మ. జగ మన్యోవ్యవిరుద్ధనస్తువులతో సంపూర్ణమై యుండియున్
దగవున, ధర్మముఁ గల్గి వడ్డిలుట కాధారంబు నీవే శబా !
మగ సాధింతు మటంచు దుర్మదమునన్ బాపాత్మకుల్ లేగినన్,
నిగతూ వాడఁగ నీవు సాధులకుఁ; డండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. ఫలభారంబున వింగువృక్షమును గాపాడంగఁ బో టొగ్గున
ట్టులు, ధర్మశ్రుతిపాలనై కరతిఁ గీడు ల్కూడుపుణ్యాత్ము న
ర్మితి రక్షింతువు నీన యడ్డవడి; తండ్రీ! ధర్మ మేమనీ మ
వ్వలనం దోడ్పడ వేచి యుండుదువు గావా? భక్తచింతామణి ౧౭

మ. కురియు న్నానన, గాలి, మబ్బులు, మెఱుంగుల్, గడ్డలుకొ, గూడువై
ఖిరి, బా గోనులు రాఁగలట్టితటఁ, దత్కార్యానుకూలంబుగా
ధర్మఁ బ్రో గయ్యెను నెక్కడెక్కడనో నీతింబ్రలునకొ; జగ్ర మె
వ్వగు నీచిత్త మెఱుంగ రాఫలము ! దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౮

కా. నీకుం బ్రేమ సమాన మున్నిటియెడన్; విక్లంబు సర్వేశ! యీ
లోకంబందు సమ స్తజంతువుల కెల్ల నీత్య మాహార మీ
వే కావే దయసేయు చుండుదువు? తండ్రీ! యిట్లు గా కున్న, మం
దూకం బేక్రియ తాతిలో బ్రతుకు చుండుకొ? భక్తచింతామణి ౧౯

మ. కరదీపవ్రథముండటం బాగును నెక్కల్ వోలె, తిక్కల్, గ్రహా
త్కర, మెవ్వనిపవిత్రసన్నిధిని సాకాశంబున న్నెల్లు న
త్యుగులేజంబున, నట్టి నీనిగుపమశ్రోత్రిగ్రియాకార మాం
తరదృష్టిం గను యోగి; యొంట్లతర మానా? భక్తచింతామణి. ౨౦

మ. వెలుఁ గొక్కండె ఎఱుండె మీవె యభవా; వేనెల్లు, రేనెల్లు, జ్ఞా
నిలుఁ, గ్రొక్కారు మెఱుంగు, లర్హులు మొదల్లా వెల్లు రెన్నన్నిన
కళలే; యేకమునందుఁ దోచెడు ననెకంబుల్ భవస్మాయ; నీ
తెలివొక సర్వము నిన్నెకాదలఁతు బుద్ధికొ; భక్తచింతామణి. ౨౧

భగవత్సేవ.

కా. వేదం బంతయు లక్షణం, బభిల మోక్ష్యంబు లక్ష్యంబు గా,
నాదిగ్రంథము నీ వొనర్చితివి సర్వాధ్యక్షదర్శంబుగా;
నోదేవా! యది లెస్సగాఁ జదువుభక్త్యుల్, సంకయాపేతులై
మోక్షం బొందుచు నిన్నుఁ గొల్తు రనిశంబుక; భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. మనుజుల్ భిన్నపదస్థు; లందఱకుఁ రా మధ్యాహ్నముం దెవ్వధిన్
గమపట్టుకొ రివి మాటిగాఁ దలకు నాకాశంబునం దెవ్వధిన్,
నిశు ధ్యానించెడువారి కెల్ల సెదరుక నీరూపు చూపట్టు, నో
యఘా! హృద్గనంబునందు; మునింబద్య! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. పులకించుం దను వెల్ల జల్లుమని, యుహ్వింగంగ సర్వాంగమల్,
గళమన్ గద్గరికం దగుల్ తొన, విదంకం గాలుసేతుల్, ముద
కుళిలు ముత్తెంబులు వోలె రాల, సెదరుక జూపట్టుచున్నట్టై. నిన్
గొలువం గల్గునుఁజులు యోగియె యెఱుంగున్; భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. రారాజన్ నినుఁ గొల్పుగొరవము, భూరాజుకొ భజింపంగ నే
లా రా నేరుచు? సాగ్యభాములను బాదాకాశింతులై మామలన్
దా రారాధన నేత ని న్గనియె కాదా; మేఁకయకొ సింగపుం
గారుణ్యంబునఁ గాన నిర్భయ మగుం గా? భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. జలధిం గాలినదం దరించు, ఘనపామణంబు దేలిచు, ను
జ్వలదగ్నిం గమలాకరాంతరమునోజం బొచ్చి యేలెంచు, ని
శ్చలభక్తకొ నిను నమ్మి కొల్పూతుఁ; దోసత్వక! నీనీనకా
వలికిం దుష్కర మున్నదే యొకటి? దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౬

- కా. పాపారణ్యదవాశలంబు, కుభక్తత్వారంభచీకాంకుర
శ్రీవిద్వన్యము, కామరోషముఖివైరిత్వైశ్శృంగారదుండం,
బావద్వాంతవిభాకరోదయము, మోక్షానందకందం, బహా!
నీపాదస్మరణంబు జీవులకుఁ; దండీ! భక్తచింతామణి. ౨౭
- మ. తడిదండుగిల్ బలెఁ దక్కు లోఁ గొనుచు వాత్సల్యంబునం బోగితు, నె
చ్చెలియుం బోలె నుధామయోక్తులను మానేమం బెఱింగింతు; కే
వలధక్ష్మద్రుభుపట్లు నీప్రజలయిబ్బగుదుల్ దొలంగింతు; ని
న్నలమిం గొల్వమి మాయభాగ్యదశ గాదే? భక్తచింతామణి. ౨౮
- కా. దేవా! నీ వొనరింతు కిత్తు లని భీతిం బెంచి, నీపాదముల్
నేవింపన్ దలపోయకం బెఁ, గరుణాసింధు! భవత్ప్రాణిర
త్నవైదుష్య మనుక్షణం బనుభవభానంబునగ గంచుఁ, బ్రే
మావిరూఢి ననిన్నుఁ గొల్పుట ఎరిం బా; భక్తచింతామణి. ౨౯
- మ. తమఁ బోషించెమరిల్లదండ్రులయెడఁ, ద న్నేలుభూపాలుపా
లను, దఁ దిద్దెమనోజ్జవల్లఁ, దనకుఁ ల గ్గించునన్నిశ్రుచోఁ,
దనలో డామపకాల్త్రేని, నెన రొండఁ పెర్పిఁగా కే ప్రయో
జన మస్మత్పరిచర్య నీకుఁ; బరమేశ! భక్తచింతామణి. ౩౦
- కా. తానంబుల్. తపసుల్, జపంబులు, మహావానంబులక, దీర్ఘ
వాన్తిపానియమాదు లంతగ భవద్భానంబు రంజింప లే,
వానందాకునివిమాలితాక్షును, సర్వాంగీకరోమాంచ మా
నీనిశ్చలభక్తిపోలికను; దండీ! భక్తచింతామణి. ౩౧
- మ. నడివేసంగి, నెడారి, బగ్గుమనునెడక, మట్టమధ్యాహ్నము
ప్పు, దుదవ్యాధితుఁ డైనపాంథుఁ డమ్మరంబుక, నీడయే, గోరుకై
పడి, వంపారమునందుఁ దానమల కోర్వక లేనిమర్త్యుఁడు, నీ
యదుగుల్ దక్క, పుత్రేమి గోరఁడు గదయ్యి? భక్తచింతామణి. ౩౨

కా. ఏనుం గెక్కినవాఁడు గుక్కలకుఁ దా నేరితిగా జంక క
త్యానందంబున నేగనో, యటు తనూయాత్రోన్, జగన్నాథు ని
న్నే నిక్కంపునహోయిం గాఁ గొనునదం దేయావడల్ వచ్చిన్
వానిన్ లక్ష్మ మొనర్చు ధీమతయో? దేవా! భక్తచింతామణీ. 33

మ. కవచంబున్ ధరియింపు, మేని కది మే ల్కా పాను గాకుండు నా
హావమిందున్? హృది నిన్నుఁ దాలించిన, భూమ్యుకాళ లేజుపయః
పననోద్భూతచరాచరంబులను నేభంగంబు దేశాన్ని లొం
దవ; నిస్సంగియ మిందు నందుఁ; బరిమాత్మా! భక్తచింతామణీ. 34

కా. నానామర్మము గన్న, నాదెసఁ గనన్, నాయక్క ఆల్ గాంచినన్,
నాసంసారము గన్న, నామనసు గన్నన్, నాఁడుల్ గాంచినన్,
• నీపాంగతియు, నీసహాయతయొ, దక్షిణ! ముఖ్యమం చెంచ న
య్యా? పర్యవర్త! నాకు నన్ దెలపు; దేవా! భక్తచింతామణీ. 35

మ. అయ్యో! నిన్ను నెటుంగ కున్నఁ, బరిమాత్మా! మాకు భర్తృప్రసా
దై, యధర్మాధినిష్ఠై, కష్టసహనోహితై, యాపన్నిష్ఠ
త్రియై, దాపత్రయశాంతి, యభ్యుదయభూతిప్రాప్త, సత్త్వానుర
క్తి, యసత్త్వతివిరక్తి, ముక్తియును గదై? భక్తచింతామణీ. 36

మ. నిను నే మిఁగినిఁగాఁగఁ జేసికొనినన్, నిక్కంబు. లోకంబులో
నను నా క్షౌండు శక్తు ప్రండఁ; దళిలాంతర్యామి వీవేకదా?
యనఘా! నా కెపు డెందు నేయిదును సంపాదించినన్, భీతి నొం
దను; నీ వెల్లడఁ దోడ నుండు; పరిమాత్మా! భక్తచింతామణీ. 37

మ. భనికుం దార్జునరక్షణాన్యాయములన్, దైవ్యంబునం బేదయిన్,
జను లిట్లందఱు దుఃఖ మెల్లఁ గొనఁగా, సౌఖ్యంబు, నానందమున్
బని లేకక్కడ, నిన్ను చేతుకొనె; నీపాదంబు లేఁ గొల్చు; నా
నిని చీతంబుగ నాకు నీగదచి; తంజీ! భక్తచింతామణీ. 38

కా. నీకాదుగ్యము నాపయిం గలుగుపొంగటెం, బెద్దకాలంబు నే
నీకు న్నిశ్చలభక్తి నేయవలయున్; నీచిత్తమే విచ్చివన్,
నాకొక్కలో నెఱవేర్చు వాఁగిమ యత్నం బేమి లేకుండనే;
నీకై జంకను; నాకై నే వెఱుకు; దండీ! భక్తచింతామణి. ౩౯

మ. త్వరతో నీవు మదిప్పితార్థము ఫలించు జేయ లే దంచు నేఁ
బరుసం బాడ నిరాశతోడ; నెద విశ్వాసంబు వీడన్; నిరం
తరమున్ విన్ భృతిఁ గొల్పువాడఁ, బ్రభుచిత్తం బెత్తటి న్వచ్చునో!
కరుణాంకుండవు, ధర్మమూర్తి ఎకలంకా! భక్తచింతామణి. ౪౦

మ. తరువల్లారుల వైనపుష్పఫలపర్యంబుల్, ఎదితోయమల్,
పరిగా నక్కట కబ్బుకయ్య? యవి యోస్వామీ! పరాధీనమల్;
గరిమన్ భక్తిరసాభిషేచనము నేఁ గాఁచి, యన్లునన్పా
త్సంసీజార్పణ నీ కొనర్తు; బహుత్వా! భక్తచింతామణి. ౪౧

సానుతాపపార్థసమ్ము.

మ. బనినీగర్భములోన నుండఁగ విదేశం బేగి, పెక్కెండ్రుకున్
జనుడే, దండీని గాంచుచిద్దలె, నీసంబంధమున్ ముందు నేఁ
గన కీవళ నెఱింగి, న్నీవాధయశంకాము త్రోపాశ్చర్యభా
జనమై నిల్పితి; జీఁచి దీసికొనవే, పద్భక్తచింతామణి. ౪౨

మ. జనకుం దిచ్చినసామ్రా దుష్కిరియల వెచ్చుపేట్టి, కోగార్తుడై,
తనుఁ బ్రోవం బతిమాలుపురుగితి, బోధం బెల్ల నోపైకన
ర్తనలం బొన్ని, మహాపరాధి నయి నంతాపించెదన్ దీనతన్;
నినుఁ గాపాడెదంబోడకుండు మను; దండీ! భక్తచింతామణి. ౪౩

మ. మనుజుండై చుకు వెంటకంటెఁ బశుజన్మం బెచ్చు; నీ వెట్లు చా
విని బుట్టించితి వట్లు చేయు నది; చా! నిగ్భాగ్యులకొ జ్ఞాన మె
ల్లను న్యత్య స్తముఁ జేసి నీ విధుల నుల్లంఘించెదకొ నెను; దం
డన కర్హుండను బోవవే నను దయన్; పద్భక్తచింతామణి. ౪౪

కా. సేవియెక భవదీయపాదజలకుట్పింతానుపానంబుతో
దేవా! మందు; ననామయత్యముఁ బ్రసాదించుంగదే మేనికొ;
బాగ్యజ్యేషుముపొపు గగ్గనను, చాంబె ర్వునే వృక్షముకొ?
నీ వుండకొ హృది, నాకు వ్యాధిభయ మున్నే? భక్తచింతామణి. ౪౫

కా. నాతో నిత్యముఁ బుభ్యపున్మృతుకులకొ నంజం దొరంకొంటి, వ
య్యో! తలదీ! యనమర్థప్రేమయిది; నే నుల్లాఘుఁడం గాన నీ
చేతోవీధిఁ దలంచినంతన? ప్రభూ! చేకూర్చవే పడగిసా
పేతాన్నంబు నివేదనం బిడి కొనకొ వే; భక్తచింతామణి. ౪౬

కా. స్వాదుల్ చేదులు నేర్చి నీ వెదురఁ గుప్పల్ వోయఁ బం, డ్లందులో
జేదుల్ మేము భుజించి, ఘోరుజలం జే టొందుచున్నాము; నీ
పాదధ్యాననుధారణం బొకటి దప్పన్ వాని కేమందు లే;
దో దేవా! యది గొల్పి కావవె; కృపాభూ! భక్తచింతామణి. ౪౭

కా. పామల్ గప్పలఁ బట్టి మింగుగతి మాపాపంబులే వ్యాధులై,
మామేనుల్ కబళించు చుండ, విడికింపం జాలి వీక్షించుటల్,
మామిఁదకొ నెన లేదియో, పగులహింసల్ నీవినోదంబులో,
స్వామీ! కావవె, యార్తరక్షుఁడవు గావా? భక్తచింతామణి. ౪౮

మ. కరముల్ దుర్గిహదాదికన్యముల, నాల్గుల్ తుచ్చుచున్నావలన్,
జగంబుల్ చనగానిచోట్లఁ జనుటన్, జన్మస్తవగాదీంద్రియో
త్కరమున్ దుర్మయవృక్షులన్, వృధయముల్ కొర్యాదులకొ, మైలయోఁ;
బరికుద్ధత్వ మొసంగు మాకు నిన్ను గొల్వకొ; భక్తచింతామణి. ౪౯

కా. తేత్రస్వామిని జూడ మన్ని పకువుల్ చే శ్రేయః బడ్డట్లు, మా
సేత్రాదీంద్రియమల్ దురాశలను దుర్నితం బ్రవర్తించు, వి
శ్వత్రాణుం బరమాణురూపు, నిమః గాంచక లేక; నిర్దోషచా
రితా! నక జెఱుఁ బెట్టక కరుణఁ; దండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౫౦

కా. నానాభంగుల దుర్మదేంద్రియకరీంద్రులల్, దురాశావళా
ధీనస్వాంతములై విశంపడక వర్తించుక; సదా త్వత్పరా
లానంబం దఘగాగళ్యంఖిలలతోడక వాని. బంధింప, వి
జ్ఞానాంకూరపరాంకుశం బోషఁగవే; సద్భక్తచింతామణీ. ౫౧

మ కలవల్, రామరపూవులక, మడుగులలోఁ గన్గోచు బాణండు, లోఁ
గలలోఁ తెంచక, వాని కందు దిగ ముక్కుల్ జేయుచందంబునం,
బలుసంసారమునందు భోగపరితక మన్నుండనై, మోహప
ల్లులఁ దొల్కొంటిని; మద్ధరింపవె కృపాభూ! భక్తచింతామణీ. ౫౨

మ కలధిం బోయెడునాపచందమున సంసారంబునం దొక్కమా
టలమి న్నందుచుఁ, గూలుచుక మరల, సర్వాసస్థలందుక భయం
బలమం గా, నెపుడేమి మూఁడునో యటం చార్తుండ నై కొల్లు; న
త్సలతక బారము సేర్పు బాగుగఁ; బరేశా! భక్తచింతామణీ. ౫౩

మ అలుకన్ ము న్నొకకీడు సేయ; వికఁ జేయం బోవు నా కెన్నఁడున్;
గణపాత్మిండను, నాదుపాపఫలముల్ గాలానుసారంబుగాఁ
గలుగక సే భుజియింతు; నైనను భవత్కరుణ్యపూరంబానక
దొలఁగుం బంకము లన్ని యంచు నిమః గొల్తుక; భక్తచింతామణీ. ౫౪

మ. ఇది మే లియ్యది కీ డటంచు, మది నూహింపంగ రాకుండుచి
క్కుడగక, జీతటియందు దివ్య బలెఁ గైకొఁ గగ్గెగా నిక, మఖా
స్పద మామార్గము దోచు; సేచుదురవస్థల్ పంచబంగళ మాఁ;
దదమూల్యస్మృతినిల్ప నా కెపు డగంతా! భక్తచింతామణీ. ౫౫

మ. శలభశ్శ్రవణవాదులన్ భవదశల్వప్రాధశిల్పంబుఁ గ

మ్ముల నానందజబాన్ముల్ దొంగ గన్మున్, దేవ! మాగొంటుఁజేఁ
తల పమాఁడ్రుటి నిట్టియదృశవమత్కారంబు; హా!" యంచు, నెం
టిలి నీ కంజలిఁ గూర్తు, నేక పయింపు దోషిన్; భక్తచింతామణీ ౫౬

కా. అజ్ఞానంబున నల్పదుష్కృతము లెన్నె యుండునో కాని, నీ
యాజ్ఞ స్మృతి యెఱింగి చేసినయే హా! లెక్కకున్ మీఱె; న
దృష్టా! నామది నిష్ఠులం బోరలతేనెక్ బొక్కెడుక; మామకా
నజ్ఞల్ నైచువె; పాపవే నితల; దేవా! భక్తచింతామణీ. ౫౭

కా. ఎన్నో పాపము లాచరించితిని; న న్నేదారి రక్షించెదో?
నిన్నే తల్లిగఁ, దండ్రీగా, గురువుగా, నిక్కంపుమిత్రంబుగా.
మన్నింతు నృది, నాయథుంబులు తుమింపక నానివే; యైన, నేఁ
గన్నీ తోడిక గట్టఁ గాళ్ళు బడితిం గా; భక్తచింతామణీ. ౫౮

కా. తిరుల్ జోడమరించి యూడుకొలిమిక, దేవత! యిష్టట్లు, ప
చ్చాపైఁబంబునఁ దప్పమై, యిపుడు నిష్కలపత్యమై, మెత్తనై,
చిత్తం బున్నది; పెండియుం గడినమై చేటొంద కుండంగ, న
దృష్టిం జేయచి నెయ్యపుంబరుసవేదిక; భక్తచింతామణీ. ౫౯

కా. పిన్నం గారడివాడు వింతగ మహావేద్యగి మెక్కించులా
గెన్నక మానంబు ముగ్ధిమము న న్నెత్తించి తీవజ్ఞ; న
న్నన్నా! హానిరంబు ను విక్రది; మహాత్మా! కాచి యెట్లుండెదో?
నిన్నే సమృథ యున్నవాడఁ జామి; తండ్రీ! భక్తచింతామణీ. ౬౦

కా. పాపాత్ముండను; బాపసంభవుడ; నేఁ బాపంబులె నల్పదుక;
బాసిక; బావన! పాపనాశ్రి! నను నిష్కపుం మొనర్చుంగదే?
నీపాదంబులె దిక్కు గాని యింకఁ దండ్రీ! నాకు నే దిక్కు లే;
దాపద్బాంధవి! కావుకావు నను; దేవా! భక్తచింతామణీ. ౬౧

కా. కించిజ్జత్వము మేలు కీ డనుచునుం, గీ డెంతో మే లంచుం, దోఁ

పించుం; గావున మాకు నేర్పఱుచుకో వేరే గిట్టుముక్ గవ్వు; మా
వెంతుక్ సర్వవిదుండవుక్, హితుండ; వేయేయక్కఱలో మాకుఁ బ్రా
ప్తింతుక్ దీర్చవె వాని నెల్లను; గృహాభీ! భక్తచింతామణి. ౬౨

కా నవో వచ్చియుం రాని లోక్కునుడు లట్టిట్టించుం బోర్వెట్టెం, ద
ర్భావం బారసి తల్లిదండ్రులు స్వసంతానంబు నూ రార్పరే?
నావాక్యంబు లపూర్ణభావము లసందర్భార్థబంధంబు; లో
దేవా! యుల్ల మెటింగి కావు శరణార్థి; భక్తచింతామణి. ౬౩

మ. ఫలవృక్షంబులఁ బండ్లుం, బచ్చములు పుష్పదుర్బుటన్, దైరులక్
బలుధాన్యంబులు గల్గ కుండిను, దచ్చానంబు కూన్యంబ కా;
యిలలో నెన్ను నెంధ్యుం జేయఁగదవే యిగా! భవస్థిప్తిక్
జెలువై యు వృగువర్థలం బొసఁగి; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౬౪

మ. భవముల్, ధాన్యము, లిండ్లు, వాకిలులు, గాంతిల్, సంతతుల్, నస్తువా
నానముల్, దోటలు, దొడ్లు, భూములు, సమ నైశ్చర్యముల్ గూడ నీ
యనుకూలత్వము లేవియప్పుడు మహానర్థంబులక్, దుఃఖన
ర్థవముల్; గాన నొసంగు దీపం; లసంతా! భక్తచింతామణి ౬౫

మ ఇది మే లియ్యది కీ డటంచు. మది సూహింపంగ రాకుండుచి
క్కుదశక్, జీవితీయంచు గన్వె బలె గ్గకోఁ గల్గెనా నిక్, నుఖా
స్పద మామృతము దోఁచు; నేమదురవస్థల్ నంచబంగారీ మాఁ;
దదమూల్యస్మృతి నిల్పు నా కెత్త; డసంతా! భక్తచింతామణి. ౬౬

కా. దూరస్థంబు న గ్రహస్థున కెట్లు లోదించు న్నమివస్థను,
ట్లారీతిక్, గతమాగతంబుం బ్రకృతం బల్లెం గన న్నిత; నో
నేరేజా ప్రహివంకు నేత్రీయుగిళా! నేఁ గూపకూర్మంబ; నా
నేరంబుల్ తుమియ్యింపు; గో దుడుపు; రండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౬౭

మ. తలిదండ్రుల్, సరువుల్, సహోదరులు, గాంతాసంతతుల్, బంధువుల్,
చెలు, లభ్యుల్, పరిమాపకారు, లలితుల్, కిష్యుల్, ప్రభుల్, భృత్యు, లా
రులు, దీమల్, వికలాంగు లిం దెవరి నేరూపంబులన్ జూడఁగా
వలె, న న్నట్టులు దిద్దు వారియెడ; దేవా! భ క్తచింతామణీ. ౬౮

శా. కారీరావయవంబులుం బలె, బృథక్సానుష్ఠాసాన్యోన్యవి
పా గాపెరి. మిథస్సహాయములు గా, సర్వేశ! క్షిం చి తి
వెం ! స్థానరజంగమాత్మికసమస్తాజాండమల్; మ మ్మెటల్
చేరెన్ న్వాన్ధుపరశ్వి? ముంతు కది తిందీ! భ క్తచింతామణీ. ౬౯

మ. ఎవనిం దాకుని గాలిచేసి బలె, శిశ్వంబందు పంతుత్కరం
భూషా! మృత్యువుచేత రల్పబడి, మన్నె పోయెడుక; మాకునా
ధన మీమేమి యథా నశించు నని సంతాపించెడిక; నేగ మీ
తను వెల్లించినమే లొనంగు; పరమాత్మా! భ క్తచింతామణీ. ౭౦

శా. పగ్గాలం బలె నాసల నివసయసుల్ బంధించి త న్నిద్వఁగా,
సి గ్గింత్రైవను లేక, సంతసీలు నాచిగ్గింబ; తద్బంధమల్
మొక్కే నిత్యసుఖంబుం బొందుతెరుచుక జూడంగ లే కున్న; దీ
యెగు న్మానిసి, తిన్నజేయు మది; తంద్రీ! భ క్తచింతామణీ ౭౧

మ. ఒకడి యన్నం గబలింపు నోరు దెలుచుక; గల్లెం బడక మాయు, న
న్నుడి సత్కంబ; ముఖంబు లానవడెడుక; యొ క్తక్రియల్ గట్ట; పీ
చెడుచిత్తంబును దియ్యనీటివిడికిం జేఁపం బలెక. నీదుక
ట్టడ కిప్పించడఁ జేయవే దయ నఖండా! భ క్తచింతామణీ. ౭౨

మ. అనఘా! నీచెలు పన్న నేకువు, దృఢంబై చుట్టినం గాక, నా
మన నెకచంచలవారిపూర మింక నెమ్మొ నీతమార్గంబులక
జన కుండుక? బరిమాత్మి! యెప్పు డెట దుష్కార్యంబు నేఁ జేయఁగో
రిన, నీ ఎప్పుడ తోచి మాన్ప మది; తంద్రీ! భ క్తచింతామణీ. ౭౩

కా. నాయం దోషులుఁ దప్పలుఁ గలుగు నిన్నట్టిబట్టి; కాఁబట్టి న
 స్నేయంకఁబున కే నొరుల్ వొగడ, నిన్నే యంచు మోడింతు; న
 స్నేయేరేఁ దగడంగ, న న్ననుమ, మాయించంగ నాతప్పు, ని
 న్మాయయా! బలిమాలుకొందు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౭౪

మ. పదిలంబై యలుకఁ దనర్చునరముక్; బల్బులులక్ విస్మృతిక్
 పెదుకం బూనినవానిచందమున, నే విజ్ఞానహీనుండ నై,
 హృదయాంభోజమునందుఁ దేజరిలు ని స్పందించొ భావించు; నె
 మ్మది నిం జాడఁగ జ్ఞానలోచనము నిమ్మా; భక్తచింతామణి. ౭౫

కా. ప్రాణాపాయమునందు పీడుదురు భార్యాపురిమిత్రదులుక్;
 బాగ్నిత్యాగమునప్పుడున్ విడువ వాపద్మాంధవా! నీవు; నా
 పాగిం బంధి; మంత్రవేళ నను సక్రాంతుక్, భవద్దానపా
 రీతిస్వాంతు నొనర్చు; మోయఘవిదారీ! భక్తచింతామణి. ౭౬

మ. గెలిపించంగదె ధర్మ వెల్లపుడు; రక్షించంగదె దీనులన్;
 గొలిపించంగదె నీపదాంబుజములన్; గు య్యాలకించంగదే;
 తలపించంగదె నీదుప్పీమ; మపరాధంబుల్ తమించంగదే;
 వలపించంగదె ని స్తుతనా మెద? దేవా! భక్తచింతామణి. ౭౭

కా. ధర్మాశ్రియంపుఁబునాదిమోడఁ గద ధారా! నిర్వలంకంబులక్
 నిర్మాణం బొనరించినాడవు; సహింసే మూలబంధం బయో
 దుర్మాహుల్ చెడఁ గొచ్చుచుండఁ గని తద్దోషంబు, బ్రహ్మాండమల్
 నిర్మూలక్షితిజంబు లొక గదవె తండ్రి! భక్తచింతామణి. ౭౮

భగవదుపకారస్మృతి.

—o—

శా. పాశ్చరీయాచలరుంగశృంగమలపైభాగంబునందుండి యీ
భూలోకంబున దూకువాకరురిం దుంపు రైన్ని సందిలైసో,
యారెక్కణ్ సరి దేల్పుమేటిగణకుం డప్పుడో, కా కేడికన్
బాలుం దేవ! భవత్కృదోపకృతు లెంచె? భక్తచింతామణి. ౭౯

శా. ఎన్నో తప్పెను బ్రాణగొడ్డములు నా దేయత్నమున్ లేకయే;
చెన్నంటుల్ చెబుపం దలంచిన, లభించెన్ మేలు లెన్నేని; నీ
కన్న స్వనికే గారణం బెవరు మైగా? బిల్లులం డల్లలా
గెన్నం దేమట; వెట్లు ని స్మృతు? దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౮౦

శా. అన్నంబం దుడకంబునందు, గృహశయ్యానావపీతంబులం
దు, న్నానావిధలీలలం, దభిలమందు స్మృత్యువే తోచు; నో
యన్నా! మాకు నిమేషమున్ బ్రదుక కక్యంచే స్వశక్తన్ భువిన?
న న్నివే బ్రతికింతు గెవగ లనంత! భక్తచింతామణి. ౮౧

మ. ములుతోడన్ ములు పుచ్చునట్లు; కరుణాంభోరాశి! నాకీదులం
బలుమా టీవు దొలించినాడవు మహావక్తుల్ ప్రియోగించి; నే
దలియన్ లే కుపకార మప్పటిమహోక్తన్ దూక్షితిన్ ని; స్మయో!
తులువకో, సైచవె నమ్మ దీనజనబంధూ! భక్తచింతామణి. ౮౨

శా. వృందంబుల్ మొద లొనిమి త్తములచే, స్వప్నాదులన్, సన్నగా
ముందే నాకు భవిష్యదగ్ధములచొప్పుం డెల్పు; దిట్లెట ని
బృందుల్ రాగల ఎన్నె, ని శ్రీలక్ష్మణున్ బాగ్గించి, నీచాటునన్
మందున్ నానికే గానరాక; షరమాత్మ! భక్తచింతామణి. ౮౩

క. ఆవత్సించువునం దగాధ మనుచో నట్టిట్టు నేఁ గొట్టుకొం,
చేపట్టం గన కూపి రాడక భయాధీనుండనై, యార్తర
క్షాపారగ! కృపానిధీ! యభయతా స్రం లీల దేవా! యనఁ,
నాపైఁతెచ్చ గదల్చవే దిగులు దిందన్? భక్తచింతామణి. ౨౪

కా నీ డేండ్లవృదు నాదుతండ్రి, పదొకొం డేండ్లవు నాతల్లి, నై
దోడు, న్నన్నును, నీపదాబ్జములపై యుభయమున్ బెదిరి పో.
నాఁ దారంధిము, తిండ్రి, తిన్ది, గరుడన్, దైవంబునై, మాకు నే
కీడు న్ముఁడక యుండఁ బోవును నమక్కిన్; భక్తచింతామణి. ౨౫

మ పరిసిద్ధాంజన మిచ్చి యంధరిను మాన్పన్, వెట్ల నేలముఁ ద
త్పరతీక్ మానవుఁ; డక్షు లాదిగను స్వం దిచ్చి రక్షించునిన్
స్మరియించుం, డకటా! కృతిష్ణుతన; యుష్మజ్జ్వాః భానువ్రధన్
ఓరియింపంగదె మారమోధరము; తిండీ! భక్తచింతామణి. ౨౬

మ. విముసం లేమటినన్ సమస్తజగమున్ నిర్మూల మాఁ గానఁ బ్ర,
హృమ! నీతెచ్చలు వాల్చి వెచ్చుదును; నీ కన్యంబు నేదిక్కుఁ గా
నమి, నీభక్తులవిన్నపంబు లెవ యైనం బ్రేమ నాలించి నే
ముమ చేకూర్తువు; నిన్న గొల్చెద మహాత్మా! భక్తచింతామణి ౨౭

మ విదురం గల్పన చేసి, దానిఁబడన్ దేహంబు, డేదించుఁ, ౨౮
త్యుదయంబున్ సర్వక్రొత్త సర్వైదుగతిన్, దుఃఖాదులన్ స్వదా
మిది. మై, నీఁకక యుండ, మాకు ముట పశ్చందున్ బ్రసాదించి; తి
ట్లెది నీసృష్టి, జగద్ధితార్థ మిది; తిండీ! భక్తచింతామణి. ౨౯

మ “అడుగ న్నావినఁ బెట్ట దవ్వు” యనుపామ్యం బొరయన్, నీకు మా
యెడలం గల్గినప్రేమకు న్నిగులఁ దండీ! యద్భుతం బయ్యెడున్;
బుడమిన్ మీ మదయంబు గాకమునుపే, భూలేక! శిల్పింపవే,
కుదురుం, గట్టఁ, దోడన్, సమస్తమున మాకున్? భక్తచింతామణి. ౩౦

మ. ఆయయో! మే మతిమాన్మచిత్తులము గామా? కన్ను, గారో, గూడు, గుడ్డము, లే కార్తిని బొందువాండ్రో; బలగుండ్రం గాంచుచున్, మాకు నట్టయవస్థలో దొలగించునీదయకుఁ దుష్టిం బొంద, కత్తాళ నెన్నియొ వాఁళింఁ; మ'జెల్ల నేమిటికి? దండ్రో! భక్తచింతామణీ. ౯౦

ఉదయప్రార్థనము.

మ. అపవేదాంధ తమోనిరాకరణవివక్షానవత్సవందా!
భవరోగార్తమహాకీషగ్న్వర! జగద్భ్రష్టాంతరవ్యాపకా!
రవికోటిప్రతిమాన! నైగమశిరోరత్నయితాఘోర్ద్యయా!
భువనాదార! పురాణపూరుష! స్వయంభూ! భక్తచింతామణీ. ౯౧

కా. జైతన్యాగ్నిమరీచిగుచ్చభిలస్, సమాష్టితం బయ్యెడుకొ
జేతోవ్యోమతమఃపరాగము; నిసి స్థిలంబు మద్బ్రష్టలి
వాఁతం బక్షిసరోజకుట్మలదళాగ్నింబల్ గదల్చున్; మహా
కారణంబున కక్షిచక్షు లెగయిన్; సద్భక్తచింతామణీ. ౯౨

మ. అపవిత్ర బాఁతినలెంక వాక్షణము, నూత్నాంకురమున్, మోకయుకొ,
జవరుల్, గొవ్వులు, నాకులుం, బువ్వులు, చిండెల్, గాయలుం, బండ్లు, ను
డ్లు మావృక్షము నైంద్రజాలికునలెం బల్నిద్ర మేల్కొల్పి, ర
యనరూఢం బగుచిత్తముం దెలుపు; దీక్షా! భక్తచింతామణీ. ౯౩

మ. జనసంచారము పూర్తిగా నడగి, నిశ్శబ్దంబుగా నున్నచ
త్రనముకొ యామికుపోలికన్, నివయనంతానంబు గాధవస
త్తిని లీనం బగురాత్రి యెల్ల, జగ్ధ మాదేహంబు జాగ్రత్తితో
ననపాయంబుగఁ గాచివాఁడవుగదయ్యా! భక్తచింతామణీ. ౯౪

మ. చనుఁబా లోలిచి, తొట్లలో నునిచి, పజ్జ న్నిల్చి కోకోట్టచుకా,
గజ మాయం, గజ గల్లి తల్లి, నినువుం గాపాడుచుదాన. భో
జనముం, దల్ప మనుగ్రహించి, పవనస్పృహనక నిద్రపు
చ్చి, నిసిం గావలి గానె ముకు? సుగరా? భక్తచింతామణి. ౯౫

మ. మును నే భూగమ నామ, మాతృకరంబుం జొచ్చి యొప్పట్లు, శ
య్యకు రేయెల్లమ నిద్ర నుండి యాదయం బైసట్లు మేల్కొంటి; కా
కనులం బాపజగంబుఁ గన్గొనక మున్, గన్గొందు మే లొందఁ, బా
పముల్ తానెపాదపద్మములు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౬

మ. తిరుకాళిం గునుమంబులం బలి, భింత్కారుణ్యమాలంబునన్,
వరదా! మద్రీసనం జరించినలనెద్వాక్యంబులన్, నీచదాం
బురుపాద్వంద్యము శ్వరూప! యద నేఁ బూజింతు నీవేకునక ;
బరిపాలించన పాపముల్ వొరయి కుండకా; భక్తచింతామణి. ౯౭

క. గూటం చిచ్చుకకందు వెల్లపు డనుంగుందలి ధ్యానించుచుకా,
దోటి న్విచ్చు నదేమి తెచ్చినకు. సంతోపంబు, క్షాపచుకా,
బాటిల్లంగమ; నట్లు నీడల మద్భావంబు గావించ, ని
ష్కాటిల్యాత్మకఁ గొల్తు ని హ్నుదయ; మీశా! భక్తచింతామణి. ౯౮

మ. ఎరకుం చిల్లలఁ దల్లికోడివలె, ము మ్మొండెఁ బగ్గి క్షిప్త దీ
శ్వర; మే లోర్వక నాయగొద్ద యెడఁబాపం జాచెడి క్షమమ్మ; ద
త్తరపాదాపాతి సోఁక కుండ, నను తెక్కల్ గప్పి కాపాడ, నీ
చరణద్వంద్యము నాశ్రయింతును పదా; సద్భక్తచింతామణి. ౯౯

మ. తెలవాతెకా; గజు చూడఁగల్గె; కయికా, దేవా! జగం బంతటక
జలదత్తవృషభాకుహారజని నేతందం బటుల్ ముందునె
స్కల నే మున్నది గాన రాదు; నను సంధపాయు. భిదంబుగా
మీలఁగింపంగదె న్నాయమై యెప్పుడు; సామీ! భక్తచింతామణి. ౧౦౦

సాయంప్రార్థనము.

కా. భావారీతి! భవాద్విపారీతి! కరుణాపారీణి! దీనావనా!
 నేనాప్రితి! పరాత్పరా! కుభకరా! చిదూని! సర్వేశ్వరా!
 దేవా! నిత్య! నిరామయా! నిరుపమా! దివ్యాద్భుతిపా! భవా!
 తీవాధారి! ముముక్షుత్వాత్పుటనినా నీ! భక్తచింతామణీ. ౧౦౧

మ. కోటకు లాగిని కులాయ కులములు పుల్లు లోడ్వలె, మామానమల్
 దెలుపిం జేసిక, నీచానుగోపముశ్శ్రీం జేరుకొన్నారె మి
 క్రిటి మాగీములు; నేటివివాదతలం ద పొప్పు లే మన్నవో,
 యెఱుకే నీ; కపరాధముల్ సయింపు; తిండ్ర! భక్తచింతామణీ ౧౦౨

మ. మునిమా పాటలు మాని, బిడ్డెడు గృహంబుం జేరి, మై నిండి నం
 దినపెంధూరికె ఎల్ల యేనవడి, వానిం బొడకాడింపదే?
 దిన మెల్లం గల పంబులే సరిపతిం; దేవా! మహాపాతకా;
 నను భాతాత్ముని జేయవే కనికరానీ; భక్తచింతామణీ. ౧౦౩

మ. నిదురిన్ భూతిపితాచముల్ నిలుచునట్లే, ఘోరదుష్కర్మముల్
 పృథయాదిర్భవమునందు చింటిములై, యీరయి నాకంటికా
 నిదురిం బాపెడు నంచు బెగ్గిలుచు, నే నీనామమంత్రంబు మం
 తిద యాచ్యుటనకై జపించెదను; దండ్ర! భక్తచింతామణీ. ౧౦౪

మ. ఉదయం బాది, మహత్తరోపకృతు లెన్నో చేసి తీ వీశ్వరా!
 ఉద మైతం గదలించ శక్తులమె దేవా! నీ ప్రశేషించినా?
 సదయా! కంటికి తెప్పలా గనునిమేషం బీవు తోడ్పాటచే,
 మదికం బయ్యెను నేడు; కైకొను ననుస్మర? భక్తచింతామణీ. ౧౦౫

కా పొల్లన్ దంచినటుల్, మదీయకరణంబుల్ స్వస్వశక్తన్, దివం
బెల్లం జూపెను నీరసక్రియలయం; దీకా! వృథా గాసిరెన్;
దల్లోపంబులు నైచి, భద్రముఖనిద్రం దేర్పి రక్షింపవే,
యల్లం బిప్పుడు వేడెడుకొనినుం; గృహభూ! భక్తచింతామణి. ౧౦౬

మ. ఇను నస్తాదికిఁ బంచి, చీకటిని నై లెక్కించి, తమ్మిన్ మొగి
ద్దినలా, గీనిసి తెల్వై దోలి, నిదురం జేపట్టి రప్పించి, నా
కినుల న్మాయును; నీకుఁ గాలవికృతుల్ గా వన్నెడుం; గాన, శ్రే
మను గాపాడవె నన్ను శేయి; పరిమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౦౭

మ. వెలుఁగున్, జీకటి, నీకు నొక్కటియ నూవే; కిల్లకే చీకటిన్
దెలియం జాలినకన్ను లిచ్చితివి; తండ్రి! నీకు లేకుండునే;
నలు నైసం గనవచ్చుఁ జీకటిని, గొంప స్మించి; నీకంటికిన్
గలదే మాటు? మనంబె చూచెదు గదన్నా? భక్తచింతామణి. ౧౦౮

మ. పరిదేశంబున కేగుచుకొ, జనుఁడు యావన్నెనుసామగ్గియొక,
బరిమన్నేహితుడేతి కిచ్చి చను విశ్వాసంబుచే; నల్లు ని
ద్దుర వో మండిన నేను, నాతెలియకొ, స్థూలంబు, సూక్ష్మంబు, నీ
కరిమం దుంచితి; జింత లేదు మది కింకన్! భక్తచింతామణి. ౧౦౯

మ. తెలివి న్వినివి వాడుకొ వృథామఁ ద్రీతి న్నివు వా కిచ్చున
స్తల, నే నిద్దుర వోవుచు స్మరిల నిచ్చో నీకు నర్పించితికొ;
తెల పొచ్చెనవి పాడు చేసి తని వాని న్నివె కైకొందో? న

* త్పలకన్ వెండియు బాగుఁడేసి యిడుదో; పద్భక్తచింతామణి. ౧౧౦

మ. బడలె శ్రీ; నభిలేంద్రియంబు లలసెన్; భృగిణంబు లాయాసమం
బడె; గొండంతలు బర్బలై నిలక తొప్పల్ వారెడున్; లేలువుల్
వడివ డ్దొఁ గనులన్; జగంబు మునుచున్ వ్యాంతంబు; వాకుల్ తడం
బడెమన్; బూసెడు నిద్ర నన్, శరణు దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౧౧

అశీస్సు.

మ. “ఫలవృక్షంబులఁ బండ్లు, బాష్పము” లటన్ బద్ధంపుమత్స్యార్థవక్త,
 ఫలియింపించితి మీతరం దిటు రచించం బద్ధముల్; గాన నా
 వలుకు నేని నెఱవేర్చి బిడ్డ కిడుదుక బ్రహ్మాదనానుఁబా; వ
 ద్దిఱ నీచే నరఁ డెల్లక్రయములఁ; దండ్రీ! భ క్తచింతామణి. ౧౧౨

మ. ఉను యుండంగ నొనర్చుకోవలెఁ గదా, ముష్కర్షసేవనీ నరుఁ;
 దసమర్థుండ; మహాకృరుల్ సలువరే; నామద్రితాంఝ మ
 ల్లసిలక; నే శతకామరిభృషవమానన్ గాన్క గావించెదక;
 నమరాయగ్రథితార్పిరింబు గొను; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౧౩

భ క్త చింతామణి .

ఉత్తరశతకము.

ఇష్టదేవతా ప్రశంసనాదికము.

—•—

కా. కిరీవిశ్వోద్ధతిహేతిరై, నిరవధిశ్రేయంబునకా, కిరీ
 త్వావిర్భూతి జలంబులందు బలె, నొష్టావస్థానీ వహ్నిం బలెన్,
 గావించెన్ మఖ మెల్లజంతువులకుకా వ్యాభావికం దెవ్వఁడో,
 యాకొంపు నిడు నమ్మతింతుఁ; బరమాత్మా! భ క్తచింతామణి.

కా. ఛందోవ్యాకరణాదిలక్షణవిశేషజ్ఞానలేశంబు నా
యందుం గల్గకమున్న, చిన్నతనమందుల్లించి చద్యంబు ల
వృందప్రేమను, కంది నేఁ దుచనివత్సత్వంబృచాయాదులన్
మందుకొన వృలికింతు నిస్తుతించి వింతల్; భక్తచింతామణి. ౨

కా. నాలో నాకె మహద్భుతం బగు జగన్నాథా! త్వదీయక్రియల్;
నేల మ్మూలఁజూత్తుచిజములెక, నీ పూనా నాయందు నుం;
తేలా గానది ముం దెటుంగ నది; యశ్చ నీకృపం బద్యమై
కాఠిం జక్కనిపూలమొక్కవలె; దేవా! భక్తచింతామణి. ౩

మ. జనకుం డీప్తితవస్తు పుంజుకొని హస్తంబం, దెదో చెప్పి, యి
ట్లని న స్వేదిన నీ కొనంగుడును జాయం బం త దన్వించు వి
ద్వజచే; నట్లు పరా లిడం దలంచి, మాట లొనినా కేదో యూ
హాను దోఁపిం; తడిగించుకొందు; చరితాత్మా! భక్తచింతామణి. ౪

~*~

ఈశ్వరస్తవము.

మ. ఒకట స్వేతోకఁ దిట్లు పె క్కివిడి, పై కొక్కండు గవ్వట్టుచి
త్రోకరండం దెదఁ దోచు, తోదసి, నికాంతంబున్, శరీరంబు, నం
దొకమాత్మంబును గారణం బరయ; నోహో నృప్తి! యన్నింటు నుం
దుకతా లో నెలి పాక్షివై; నుజనఁజూ! భక్తచింతామణి. ౫

కా. వ్యోమంబున్ గృహతారకావలి, నిలం బుమ్మరిఁ, నై నేసి ముకా,
స్వామీ! నీవు గృహాభిషేక మిట శేనాఁ దైరిదో తోదసికా,
నీమాహాత్మ్య మహా! యలం క్రియ యశే నేఁడున్ గనక వచ్చు; ద్వ
ద్ధానుం చారణ నిత్యకోభస; మనంతా! భక్తచింతామణి. ౬

మ తననూ రీగలకాళ్ళకుం దగిలి బడం బయ్యెడుం గాని, గూఁ
టను నెందుం జరలాడుచెడ్డమెయి కంటం గాన; మట్టి వొన
ర్చియారోకము నీకుఁ దాఁక దెవుడుం; గ్రీడింతు నీ విందు; విం
త! ననుబోఁటికిఁ గాలిబొండ; పఁమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౭

కా. వేజ్జా, లతులు, గో, ట్లనఁఖ్యములు, నట్టిన్ వన్న భారాకు రె,
ట్లాలా గెందుఁ దదంతముల్ గనుకఁ దాదాత్మ్యంబు దా మొందునో
కాలం దైనపు దాత్మ, లాపరము నేఁ గాంతున్, జగద్యుక్తమున్
లీలం విచ్చెడుకీలుకాని నినుఁ; దండీ! భక్తచింతామణి. ౮

కా. ఏయీకుం దెఱగన్నె రాకులకు నె న్ని నెకా, మహాకల్పిలుకా
జేయజాలెనిమెలుంగుగూండ్లు కిమిచేఁ జేయించి, యందుండి యొం
తో యందం బగునాకుఁజిల్కలను బొందురాభవ మొందించునో,
యాతత్వదృఢతక ర్త వినెకద; దేవా! భక్తచింతామణి ౯

మ. ఎవ రత్నదృఢ మే మొనర్చినను, దా మెంతెని యుద్ధృంభముల్
కవనం బల్లిస, వ్యాఖ్య చేసినను, సంగా మహాసంగంబులం
దెఱిం గెల్చిన, విస్మయపూరితము లెన్నెఁ జూపినకా, లోకమం
దవి యన్నింటికి నీఁ కిత్తుకడ; వీరా! భక్తచింతామణి. ౧౦

మ. మొయిలుంజంద్రుఁడుఁజాక్క. లొండొకటివైఁ బొల్పుంగతుండవ్వగా;
నయినం జూపఱ కన్ని యొ క్కెడన యొన్న ట్లవ్వి గవ్వుటా; బృ
హ్మయో, విష్ణుండును, రుద్రుఁ డీవు నమాలా? యత్యున్నతస్థుడ వ
య్యయ! నీ వందిలకు న్నియంతపుగదయ్య; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. జగమం జూచిన, దేహమం గనిన, దేహస్థాన మార్ధ్వంబ; య
ట్లగుటం జాక్కలు దేవదేవ! భవదీయాస్థానసింహాసన
స్థగితప్రాజ్ఞులవజ్రావృత్తు లన్ని నే కంకింతు; పర్యోన్నతం
బుగ నీ వుంటను గాదె కెల్లు నఖిలఃకున్? భక్తచింతామణి. ౧౨

మ. విరళంబుల్ హరిచందనదుర్ముఖు లీశ్వర్ముఖం; దృఢం బెల్లవో;
నరు డెంతో కనకంబు; చా కినుము; మణ్యశృంబు లిట్లేగదా!
శరీరిలింపఁ బ్రయోజనానుసరణిం ద్వత్సప్తి దీపించు; న
బ్బుర మీ వెంతటిబుద్ధికాలివో! స్వయంభూ! భ క్తచింతామణి. ౧౩

కా. రాకాకారదచంద్రిచంద్రిక, మహాగ్రగీర్వామద్యాన్నుదు
ర్లోకాదిత్యనుదుస్సహాకరము, గారుణ్యసంతాపంబు లే
లోకారాధ్యుని, కామహాపథుని నాలో నిమ్మ ప్సానింతు, మో
క్షైకావాప్తికి, బాపకాంతికి; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౪

మ. శ్వలనజ్వాలకన్న, మృత్యుముఖదంష్ట్రాకేరిణిన్నన్, విశ్వం
ఖలకల్పాంతపయోధరస్థలికనిర్హతాలికన్నన్, మహా
జలరాశ్యుత్థితబాడబాసలఃఖాజాలంబుకన్నన్, భయ
స్థలమల్ నీబామముల్లు గావె? పరమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౧౫

మ. దానంబందు దధిచిత్రేధరకిబల్; తారేకానీసం
తానాంభోధరకామధేనువలం, జంతారత్నమున, ముఖ్యమల్;
నే నం దోక్కట నిమ్మఁ బోల్చితిని; దండీ! నైపు వాతవ్య; మో
క్షానందపరిద! నీకు నీవె పరి; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౧౬

మ. సృష్టచిత్తం బోకరీతి నుండఁ, గిరియ వేటేలాగు గావచ్చు; వా
నిపనుల్ తేగురిమీఁదుగా జరిగడుక; విశ్వేశ! నీయిచ్చక
నివరింతు ఖుట్టిల్ల, దంతికును నీవే గాక; నానై భవ
త్కృపయున్నక, జెలు పెట్టు నా కగున? దండీ! భ క్తచింతామణి. ౧౭

మ. సమయం బక్కట లేదు; వేటొకనివాక్సాహాయ్యమాక నల్లు; లం
చము పంతం బనరాదు; గొప్ప, కొలఁ, దెంచం గూడ; దొరార! యిం
తమహారాజపు విందు వాదరమునన్ మానీన్నపం; బెల్లడం
బము నల్పాధిపులంద తోచు; బరిమాత్మా! భ క్తచింతామణి. ౧౮

క. ఆకాశంధము లన్ని యూడ్చి, యనురాగామ్రుద్రవాళా? నెం
తో తోల్చి భుజించి తోరణమలక, దుష్టి శ్చుధారేనన
పాశ స్త్యం బొనగూర్చి, భక్తిమయదీపం బంచుమానందోహృ
త్కొకంబుల్ గద బాసయోగ్యములు నీకున్? భక్తచింతామణి. ౧౯

క. దూడంటే యవి యార్య నాడటన, దోడ్తో ధేను వంభా యనక;
గూడం బాటును నత్స మొ దరిగినక; దూపించ నీవానినె
నీదెందం ఓటు బండు నంచుఁ బలువక క్షీంచితో యట్లు? నీ
బాడల్ నీవనులందె చూడలుతు; నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౦

క. ఆకాశంబును, భూమి, యకృతులు రెం; దం దెల్ల నీకక్షయక,
నీకాయుజ్యము, నీమహత్త్వమును, నీనే ర్పదిగా నన్నియక,
నీకుజ్జల్ నడువంగ వాగ్విరిచి, తండ్రి! భావగర్భంబుగా;
నా కే శుద్ధము గాదు నేర్పక, యనంతా! భక్తచింతామణి. ౨౧

మ. తనదేశంబు, స్వభావ, నైజమత; మాతృప్రాక్కులాచారముం,
దనదేహాత్మల నెల్లెఱంగున, సదా చా కట్లు పేమించి, త
ద్భవతావ్యప్తి! సాధనంబు లగునత్కార్యంబులక సల్పఁగా
నను బొలుద్ది యొసంగు నీవొజుకు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. పులకందంబులు మేళించునెలిలంబుల్ గాన, యోదేవి! ని
శ్చలభక్తివ్రతిపాదకంబు లగుయమ్మద్విస్తృ చాశ్రితమల్
గలయం గూర్చినకల్పమల్? పెరికృతుల్ తాదృజ్యవోజ్జంబులే?
జలమల్ వీటె రచాణనంబులకు? నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. పయిపై దుస్తమ మొత్తఁగా ముడిగి, తోభాసీన మాశ్చక్కుకే
శయకోశంబు, త్వదంఘ్రిసంస్మరణభాస్వదోచితే కాక, బో
ధయతం బై యలరాచనయ్యో? పరమాత్మా! నీకృపావీక్ష లే
క యెటుల్ నీకుఁ బాద్యకస్మరణదీక్షల్? భక్తచింతామణి. ౨౪

భగవద్వింతనము.

మ. పరమాత్మా! నిను నేమటెంచనివి సంపత్తుల్; నినుం బీరిచా
తురి సత్యాతురత్ సదా మరగి, యెందుం బోని దుల్లంబు; నీ
వరిం జేరడుదారి వారయ సమర్థులై నదే బుద్ధి; నీ
పరిచర్యన్ వినియుక్తమే తనువు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. నిన్నే యన్నిట చేసరుండు కనునో, నీవీరికే నిచ్చులుగా
బున్నెం చేపుకుమందు నరైదివో, నీమోముం గనుంగొందుఁ దాఁ
దిన్నంగా నెఁగఁ దాచరించునో క్రియల్, దేవా! యతందే భవ
త్పాన్నిభంబున కర్పణఁ జొను; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨౬

మ. హృదయం బెంతయు వేడి యెక్కఁగను, నీవే ది క్కటంచుకొ, భవ
త్పదపద్మంబుల వాల్చి వేడినతి, నీభక్తుండు నందేవా మ
న్నది లే కొందును, నిక్కువంబు నిజమున్ సత్యంబు ముమ్మాటికికొ,
మది విశ్వాసము గల్గి యున్నఁ; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨౭

మ. చెలఁదుల్ నుండఁమందిరంబున బలెం, చీకాకుగా నిక్షిప్తయం
బులు దెందంబున నానమాలితెర లేపొద్దలఁమందంగ, న
జ్ఞానగా కొప్పరింతురయ్య మటే తిజ్జల్, త్వత్పదధ్యానకా
శలిచే నూర్చుక వాని నస్వనాము? నీకా! భక్తచింతామణి. ౨౮

క. తోగన్నున్ వెలిగన్నుఁ బోల్చి, నిది రెండుం గాకొన్నుల్ గణా?
యోగింద్రీవుత! నిన్నుఁ దన్నును, ననుం దోవండు వీక్షించు; నీ
రాగత్వంబునఁ గావలం దన మొనర్పం బోరె రాచాజులుకొ;
భోగానైపుల శిట్ట మోక్షములు ముట్టుకొ? భక్తచింతామణి. ౨౯

కా. ఎల్లకా నీ కయి యుండ, నజ్జానకు నీ పెండుం గజన్ రావు; ని
ద్యులేఖాయుతకోటిభాస్వరి! నినున్ దోల్లమ్మలా చూచుటలో?
ముహూకంబు బడంబు; జీవమును, దన్ములంబు నీ; వెట్టు లా
కల్లాడం గల దీవు లే? పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. 30

మ. పరిముల్లంతటిపాప లోప మయి, కళ్ళం బంతయుం బోలె, ని
న్వరిముల్లంతవివేక మాత్మక గజన్, బ్రహ్మాండకోటుల్ నదా
పరమాణుక్రియ, రోమమాపతయ ముక్తాతాయనక్రేణిలోఁ
దిరుగన్, భాసిలునిన్నుఁ గాన; రఘుభేదీ! భక్తచింతామణి. 30

కా. నీపాడంబుల కింతదూర మగుటలో, నీడింతనం బాత్మలా
దీపంబుం బలె చెల్ల కుండుటలు, నెందే నీ కనిష్టంబు లె
వ్యాపారంబులలోనఁ జొచ్చుటలు, దప్పన్, దేహి కున్న దురా
పాపతుల? గన రవి సజ్జనులు; దేవా! భక్తచింతామణి. 31

భక్తవాల్మీల్యము.

మ. పరలోకంబున మేము సౌఖ్యపడ, నేర్పా పైవకాలం బెదకా
బరికించన్, మునుషాయుషం చిల మహాపాథోధిమం దల్పి
కరమై తోచెడు; నైన నీవిధుల మెల్లంగాఁ బ్రపాదితు వా
చిగ సౌఖ్యంబును నేరదల్పమనగే; క్రిధి భక్తచింతామణి. 32

మ. కల చూపంగనె క్రుంచి చేయట ప్రకస్తం బంచ నూహించి, భ
క్తులదోషంబులు నాగ నీయక, వివర్తుల్ కిక్షగాఁ బంచి వృ
చ్చునంబుం గలిగించి, వారిలను బ్రకృత్యులం చేసి, న
త్పలకక కుద్దుల నేగ చేయుచువు గావా? భక్తచింతామణి. 33

కా. మామర్థ్యదలఁ బట్టి నీకుఁ బ్రభువా! మర్థ్యదలం జేతఁ; నృ
ప్తు! మాయస్థతఁ బట్టి దేవరకు నిష్టనిష్టతాకల్పనం;
దీప్త సీయేత మాప్రప రసము మాకే తగ్గదాఁ; గా దచిం
త్యాచేయాత్మున; కై న భక్త గను దీరా! భక్తచింతామణి. 3౫

కా. దాసులో కొండలు, పొగములో విసిరి, విండలో నేయించున్నార ని;
న్నానంజోదము నీకు లే; దని తడియార్త చీలినలులు లం;
దోనర్వేశ్వరి! వారు వీరు బలఁ గా, వ్రల్లంబుఁ జూ తీవు; నీ
కీనుకా దోసము నున్న భక్తు నెడఁగి దండీ! భక్తచింతామణి. 3౬

కా. అహ! నామది కెంతహాయి, వరమాత్మా! కొండ వైబుద్ధ, ముం
జే పేలాగతి నొడ్డి, యడ్డి పరిరక్షిం తీవు న న్నన్నయ
త్సాహం బుద్భవ మైన దాదిగను; నీదాపాళి కెల్లన్, భవ
ద్వాహుద్వంద్వము నజ్గిసంజరము గాదా? భక్తచింతామణి. 3౭

కా. నాయాగంబులు కోటికొండ లయిన, మన్నించి లోఁ గొంటచే,
నీయవ్యాజ్యపారసం బొకమహాసీరాకరంచే జూనన్;
స్ఫూయద్వాదబలహీనచందమున, నెత్తం దైన నం దుబ్బువో
నీయుగ్రీర్వ మటంచు లో నదలుదుకా నే; భక్తచింతామణి. 3౮

—॥—

భక్తలక్ష్మణము.

—॥—

మ. నకలంబున్ దళదీకరించి పగ, లాచ్చాదించు సద్రాగి; మ
త్తై కడుకా లోకీకవాగరంబు, విషయా లిం తెల్పి ని న్మాటూ; నిం
దుకు భిక్షులు తమనగిదోర, నను నొందుకా యొగవున్నదగి; యిం
తె కదా తజ్జలంబాగదూకు; యాభేదీ భక్తచింతామణి. 3౯

కా. తేనుల్ బాద్మదమల్; సిరుల్ మెఱుపు; రెన్నెల్ మోసమల్; మిసలన్
దేగిల్ భోగము; లాలుబిడ్డ రెరవుల్; నేయమ్మలక మాయమల్;
నానావిశ్వము స్వప్న మంచు, మృగశృంగం బోలె సంసారముకా;
జానల్ నవ్వుక, నిన్నె కొల్లురు; ముకుందా! భక్తచింతామణి. రం

కా. తా నెవ్వోటను ధ్యానకల్పితభవత్వాన్నిధ్యమం గాంచు, నా
స్థానిరే భవనా? కాళి, యభవా! తత్కాలసంభూత మా
వాచందాకుర్మురం బహువవారంగొనుంబు, సంతిర్యగం
డౌనీభక్తుః; కొందుతీర్థము లిం కేటా? భక్తచింతామణి. రం

కా ఆనందాకుర్పు లర్హ్యపాద్యమాలగా, స్వాంతాంబరుట్క ర్థికా
సీమం జేసి యసంఖ్యలోకయంతకుషీక నిన్నుఁ, దదాభర మ
న్మానం బొట భరింప రామి నన, మానల్ నిశ్చలస్త్వంబాక
ధ్యానానన్దము గానెన్నరు; ముకుందా! భక్తచింతామణి. ర౨

మ నిన్నుఁ జింతించుచు, నీమఠం బెఱుఁగుచుకొ, నీయిచ్చెమున్ సల్పుచుకొ,
దనకుం జాట్టము, చక్క మెల్లజగమున్ ద్రెఱంబు, నీ ఎంచు, స
జ్జమంద్రె, కుశ్మరపుష్పచందమున సంసారంబునం దుండి, ని
న్నెవయొన్ భక్తుఁడు పోయిగాఁ దుదకుఁ; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ర౩

మ. వగుచుకొ, బాడుచు, నాడుచుం, దిరుగుమిన్, నానాకీయల్ సల్పువాఁ
డగు చున్నకొ, స్వగృహం బెటుల్ దలఁచుఁ గారాగారబద్ధం, డెటుల్
జగతికా భక్తుఁడు దేహయాత్ర రుచితో సాగించున ట్టుండి, ని
న్న గతింగాఁ దలపోయె నెప్పుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ర౪

మ. తనలోనవున్; దనంతనాచు; గోభాగున్; ధ్యానించున్; శోభాద్భున్; గి
మృత కుండుకొ; బులకాంతాంగుఁ డగు; బాష్పకీర్ణుడొ; నిశ్వసిం
చును; కెక్కున్; వెఱుగొందు; మైమఱచు; మెచ్చుకొ; నచ్చికానందమూ
ర్తిని నిన్ భక్తుఁ డజననిమున్ తురగి; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ర౫

కా నీతో నవ్వులు; నవ్వుగర్భితమూర్ నీతోడ; నల్లనమూర్
నీతో; ముద్దులు, ముచ్చటల్, మురిసమూర్ నీతోడ; విజ్ఞానగర్
నీతో, వాటలు పాట లేకతములుకా నీతో; ఇగం బంతయుకా
నీతోనే నుమి నీదుభక్తునకు; దండీ! భక్తచింతామణి. ౪౬

మ. అడగం దొక్కుచు గడ్డిపువ్వులకు; నుందాదుల్ తలం చాల్చుకై
వది, దీనానిని ధిక్కరించి, ధనులం బూజించు లోకంబు; గ
న్నదునే నేమిది యందు? నీకు నిఁ మాభక్తుండు, నీవారిలోఁ
గడవాతికా గడు గారివించు; మునిపక్ష! భక్తచింతామణి. ౪౭

మ. ఎవ రే మన్నను, నేమి చేసినను, నెం దెం చేమి పొందినన,
భువిలోపం దన కేమి గావలసినన, బుతుండు దల్లిం బలెన్,
మివులన్ భక్తుండు, నిన్నె పేరుకొనుచుకా, నీవంక కే వచ్చు, గ
ర్తవునుక భర్తవు నీవె గావఁ; జరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౪౮

కా. నిమ్మకా భీషణభీషణుం దనఁగఁ జల్లడీ! విందు; నైనకా, భవ
త్పన్నిధ్యంబున కేను కా వెఱున; వత్సం కావు గో వైనఁ, కాఁ
జ ప్పానం జన కున్నె? తోన యది వాత్సల్యంబునకా కేఁచదే?
నన్నుం గ్రచ్చుల నిచ్చి కావు; దురితఘ్న! భక్తచింతామణి. ౪౯

కా. లావణ్యంబును జంద్రమండలమునకా, లాలిత్య మబ్జంబునన,
బ్రాహ్మశ్రేణుమునన్ గృహీత, మహారక్రి ఖనిశ్రేణి, ని
ట్టివిక్రయంబున నిందు కించుక భవశ్చ్యుంగారభావాదులం
చా పీడించి, వరించె నికా మతి; మహాత్మా! భక్తచింతామణి. ౫౦

మ. తమఁ చా వామతి, దేవ! ని స్వలచి, సంతాపంబున శ్వేతులన్
గని, యన్యంబులు మాని జప్యక, యఖండప్రాధవాంతధ్య
ద్వైతకల్యాణానందానందస్థల నోచార్చున్; ద్వచాలింగనం
బున నింకకా నుభవారవక్య మెత్త దబ్బుకా? భక్తచింతామణి. ౫౧

కా. చెప్పన్ సిగ్గున దేవ! నాకుతివెకల్; చింతాద్వితీయంబుగాఁ
ద చ్చొప్పుల్ గణించుకొంచు, దనకుం ద్వత్పదసంపాదనం
బెచ్చటన్ లభించునో యని, సదా యేకాంతమం ద్రులన్
దొప్పందోను; పశుస్తమం దక్షుచి జెందున్, భక్తచింతామణి. ౫౨

మ. అలకాపై చతుః గాని యింద్రియము లయ్యెవృక్షులం దామగాఁ;
గల లేమో యని తోచు రేయి చని లేకార్యంబులు న్నాకు, నా
తలఁ పెల్లప్పుడు నీయధీన మయి చింతాకున్న మా చుంటు; నీ
నలనొప్పుధకారి వేము? చరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౫౩

మ. అలయం బాంధవ కడ్డు లామడలు గావా? దేవ! నాకాటికిం
గళలే కల్పము లయ్యెడుం జనివీక్షింజేసి? యావృత్తుటా
క్షులం బెన్నెటి కబ్బునో? మతి! నాశ్వాసం బ దెన్నెడో? న
ల్కలు వేయెమిటి, కాళ నూనికొని యుండున్; భక్తచింతామణి. ౫౪

మ. పరికింప నివృద్ధి లేక చల్కాను బునగ్భాసనకాళంబు సం
ధిల కుండం; అరమేళ! తా నభిలము న్వీక్షించు రూపాదులక
దెలియం జాలనిచూపునక! స్వరిమలున్ విన్నుండు భేదాదిసం
జ్ఞా దిక్కక, మతి నీకు మేలుపడి; యాకా! భక్తచింతామణి. ౫౫

మ. అవికారుం దహః దద్వితీయః దభిలైకాధారుః దాద్యం దభి
ప్రవిశాకుం దభుమ్నంబుం దనుమహాళం, దారతమ్యంబు నే
నబలోకిం పకు గా, కయో! యాపనిష్కత్పర్యంబు నా కందునే
యనితేకక్షితి? కంచుఁ గుందు మతి; దేవ! భక్తచింతామణి. ౫౬

కా. చాళం జాళుకు! నామరూపములు లేకం బైన లేనట్టిసి
కాలాయంపడి నందు కయ్యెఁ దగుప్రాణశ్చిత్త; మిట్టల్ సదా
జాలిం గూలి, స్వయంకృతాగమానఁ బ్రాప్తానమం బొంద నేఁ
బా లైతిక; దుది నాకు సిగ్గుయే దేవా! భక్తచింతామణి. ౫౭

మ. పొగయన్ మిక్కిలి ప్రాయ్య మందు నన; నక్క ప్రయ్య నున్నప్పుడె
చ్చుగ మేనం గులు; పెక్కుడుక్కయగు వచ్చు న్నాన నా; నానదల్
మిగుంన్ శ్రేయము వెంబడించుకటి; స్వామి! నాననస్తానమే
యగు నా మాటల నీవ్రసాదమున; కీ! భక్తచింతామణి. ౫౦

మ. పొడుపుంగొండను నిండుఁబందురుఁడునుం బోలెక, నునోవీధి ని
న్నుడు మానట్టును, దేవ! నన్ను జడధిం బొంగించుచున్నావ; నా
యెడ లేమో జలమందు లెం దుచిన ట్లాస్సారు నీవ్వుట్టునక;
జడిగొంతున వి బాష్పమల్ పులక లెచ్చన్; భక్తచింతామణి. ౫౧

కా. మానె న్నే నభిలంబుఁ బూయఁబడి, కన్నుల్ మండఁ జీకాకుగం
దా నెంతో తడ వుండి యుండి; కుదిఁ దానం బాడువాఁడుంబలెక,
నానావింక బాగుప్పికం బగుదు నుంటక, నిన్ను ధ్యానించునాఁ
దానందింబునఁ దేలు నా మనము; దేవా! భక్తచింతామణి. ౫౨

కా. ఆచారంబులు భిన్నమల్; మతములు వ్యర్థశ్చస్తమల్; దేవభా
షాచేష్టాదులు పెక్కు; లిందు గుణదోషస్పర్శ నా కేల? దే
వా! చిదుగోపక! నర్మకాంక్షి నయి నిన్ ధ్యానించి, నా కెద్దిధిన్
దోచుం జేయుదు నట్ల; నమ్మి చరియింతున్; భక్తచింతామణి. ౫౩

సానుతాప ప్రార్థనము.

కా. నీనోటన్ భయభక్తు లున్నవి; క్షోభల్ నిందింతులొ యన్ననం
కోపంబు గల; దానదల్ దలఁచినక నుండల్ ఛలించుక; దిగల్
దోచున్ నాకరభాధ లెన్న; నిటు కా దుఃఖించుచుక సాగినక
నాచిత్తం బలరాదు; రోయ దళ మున్నన్; భక్తచింతామణి. ౫౪

కా. తేజం జెట్టియఁ బాము చెల్లన బలెన్, దేవా! భవకృష్ణిధిక్,
జాలం దక్కఱ మొందు నావృదయ, ముష్టానాంధకారంబునకా
బాలయం బతిడున్నుకుల్ మరగి తా వట్లలు చుంటకా; గృహ
నాలా! తిన్నచె దాని నక్కరులతోడకా; భ క్తచింతామణి. ౬౩

ను. అనినీతిం జెడుదాదలం దిరుగ, నీకా! నాటి గాటంబుగాఁ,
చవుకంటాఱక, నాఁకునాటికిఁ గడుకా జే వెక్కి, నీలన్ నెలర్,
నలుకా రేయును, నామతిన్ వెళుకుక బాల్సేయనీఘోరను
గృహపుష్కలుల నూడ్చి కాపు కృప; దేవా! భ క్తచింతామణి. ౬౪

ను అనకుం జొభవదీయస్పష్టిని జేయర్థంబు పాటిల్లునే
యనునాక్షేపము నుజ్జగించి, ధరమాత్మా! యిమ్ముహిన్ విన్మృయో
జనుడకా నే నని విన్నవించుటకు నేనందేహమున్ లేది; యై
నను దీక్షకా కరణాగతుకా విడువ కన్నా; భ క్తచింతామణి. ౬౫

ను అకటా! దేవరపాదసన్నిధిని జేయంబడ్డనానావలం
దొకటికా నిల్చుకొనంగ లే నయితి; న న్నీమంగదే యంచు, నే
ముకముం బెట్టుక నేడుకొందు నిఁక విస; బోనీ, ముతేదిక్కు? నన్
దకటాంకుం బరమేశ! దిద్దుకొను విద్దన్; భ క్తచింతామణి. ౬౬

కా. బాగ్యిత్వస్థమమృత్రులం గడచె శ్రేష్ఠం; లేమి యన్నకా, మదో
దగ్యిత్వంబున నొంట రెంట గలవచ్చాపారమర్ చేసి, నీ
యగ్యిత్వంబున జైతిఁ బాత్రమును నే; నోదేవ! పురుండ్ర సచా
మగ్రాహ్యుల్ గద రెఁద్రి; తేజ దయ నన్నున్; భ క్తచింతామణి. ౬౭

ను. అకటా! చిన్నటనాటకుండియును జేయంబడ్డమద్దరపా
తకమల్-తొవ్వఁగఁ ద్రవ్వఁగా, వృదయగోళింబందు దేవా! భయా
నకభంగిం బ్రభవిల్లుకోకరురిలోనకా మున్లి, పూతత్వదీ
యకరాలంబును గోరు నా కభయ మిమ్మా; భ క్తచింతామణి. ౬౮

మ. సరిచూడం దిసకంఠు పెంకయును నూత్మం; బంకన్నన్ మన
 ద్దీరనూత్మం బగు నాకుజల్లకలల్లో దారం; బహా! దాన న
 ప్పురువుం బోలెను, నంకకన్నను గరంబున్ నూత్మ మానామనం
 బురి గా వ్రేలుదు; ద్రెవ్వ పెంక కది యేమో? భక్తచింతామణి.

కా. ఎండం బచ్చన గండి పైరు, జడివా నేలాగు రాఁ గోరునో,
 చందార్తొ మద మేది, తానెకటాతం బట్టి లాకించి నే
 నుండుకొ; గొందొకనాటి కైన నను నీ వోదార్తునో, కర్మ మి
 ట్టుండుం బొమ్మని యూర కుండునో? కృపాశూ! భక్తచింతామణి. 20

కా. ఆనందం బంచును, వస్త్ర మంచు, గృహ మం, చా లంచు, జా లంచు, ని
 ట్లెన్నో భంగుల, నెండటో యటకు; రే లీగోజా నా కంటివా,
 ము న్నొక్కండవు నుండఁ దోచక జగంబులో చేసి, నేఁ దిట్లు మ
 మ్మన్నక మాబంతు కెట్లు? ది క్కెనరు? దేవా! భక్తచింతామణి. 21

కా. ఏవంపుంబుకు కెన్ని నాకు? లిక నా కీరాదె యారోగ్యమున్?
 సేవలో నీ కొనరింప, న న్నరసి రక్షించు బరు ల్పయ్యరే?
 నానాఁ డీదెస నున్న? యన్నయభిమానం దింత రే దాయెఁగా?
 నీవే యీవిధ మైన, నింకఁదగ వున్నే? భక్తచింతామణి. 22

మ. కడగండ్లం బడు చిట్లు నీదయాకు నేఁ గన్నెట్టుకొన్నాడ; నె
 క్కడ నున్నావు? కృపానయద్ర! మొల నీకర్లంబులన్ సోఁడదో?
 పెడకర్లంబులఁ బెట్టెదో? పసివతిన్, వేపారిక; నోరఁ గా
 యిడ క్లిర్పివఁ బోవ వేమిగతి; తండ్రి! భక్తచింతామణి. 23

కా. తంగస్తోత్రమనుధ్యమాత్మధమపాశ్రామింబులో వికారంబు లె
 బ్బంగిం బొందిన, నన్ని పేక్షకునకుక బల్వెడ్కు యానట్లు, నీ
 కంగీకారమ కాని జంతువులవ్యత్యాసంబు సర్వంబు, మా
 కుం గోరం దిది; బాదు లెన్నఁడు దోలంగున్? భక్తచింతామణి. 24

- మ. “భవితుర్ తాళము దీయునప్పటికిఁ జేడల్ పొగినుల్ వాయువా”
రమలోకోకి తలంపు రాఁ దగునె ని న్నన్తుంచుచోఁ గూడ? నో
యఃసూ! కాలుణికో భయంఢ వలు వాయురిం గనం జాలుదే!
నను వేగింపక పొవు మింతట; ననంతా! భక్తచింతామణి. 24
- కా. నాకో ల్వాపడమొ క్కటంచు ననుమానం బైన, నేఁ దోమి, ని
న్నేకాలంబున కిస్తురింతు నపుడే యేఁచంగ రాదయ్యో?లో
కై కాధారుడ వార! నీకు వెలియె, యే చెప్పునీ రావదున్?
నాకు ల్మాని మదీప్వితం బొనఁగమా; నద్భక్తచింతామణి. 25
- కా. త్రిజగత్పాము! దీపాక్ష! భవదుద్దేశానుసారంబు నిక
భజయింపన్ బహుసేవకుల్ గలరు; గానన్ నీ వుపేక్షించినక,
స్థలసంబల్ విడఁ జిమ్మి పొచ్చుదొర వేతే లేమి, నీయంఘ్రలే
ఋణభక్తిం కొలువంగ నాకు కథి యయ్యెన్; భక్తచింతామణి. 26
- కా. అన్నా! యే మునుకొంటివయ్య? పరమాత్మా! యీభవంబుండుఁ బా
మున్నింటం బలె నుండి భీతిలుచు, మొట్టో యవ్వు నిన్పించుకో;
వున్నారే యింక నార్పఁ దీర్ప నో? రయ్యా! వాడుకు యోధు నే
య న్నాయం బగునయ్య? పొంగఁగదనియ్యా! భక్తచింతామణి. 27
- కా. వానై రాదు భవత్కటాక్ష మింక నైనన్ న్నాయమా? రక్షకా!
నీపాలం బడనో? నిశం గొలువనో? నీపాడ గానో? యొరల్
ప్రా పున్నారో? యెటుంగనో? ముఱువో? పొల్మాలి యుండోగదే;
తానం బగ్గల మార్చ రానె; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. 28
- కా. “మై కంకాళము గాఁ దిపీలికలచే, మూలిం జడల్ పట్టగూం
డై కన్నట్టఁగ, బట్టలెను నిరాహారంబుగా నీతమో
డాకారంబున కేండ్లుఁ బూండ్లు దన మాహ! సర్వ వేపారితో”
నా కీభిక్షుని మిన్నకే మునునవన్నా; భక్తచింతామణి. 29

మ కటువుల్ చుట్టలు చాల్కొట్టుకొన దాళకొ నచ్చి రక్షించ నం
తట నం, చుంతట, నీకుపాత్వము, దయాదాక్షిణ్యసాక్షాదు .
ర్లుననన్యుగటపావటుత్వము, బదారత్వంబు, ధీరత్వ మొ
క్కట నడ్డంచడ నాగు; నైవదె యనజక; భక్తచింతామణి. ౨౦

వివిధ పార్థివసంఘ.

మ. పెనుకొండలో చిలుమిల మిగిలను గదా? విశ్వేశ! దేవాళయల్
మనిచాల్, తిర్యగనీకమల్, జడము లమై సర్వభూతాలియన్
జన నొండొంటికి నన్న మయ్యను, నఖండం బొట, యున్నక్కటా
క్షునిరీతుమృతవృద్ధివృథుపామం గా? భక్తచింతామణి. ౨౧

కా. కొం డెక్కించిత; కూలద్రోయక కృపాకూపార! కాపాడుమా
రండీ! త్వద్వరదానకాపనకీలానైర్వం బజన్రంబు గ
న్గొండుం బామ్మ, గగ్గనోడునంతుల గడుకొ కోళ్లువోయ్యునునం;
రెండుం జేయక ధైర్యబద్ధతము; స్వామి! భక్తచింతామణి. ౨౨

కా. ఎన్నో ప్రాణులు పుట్టు నిట్టు ద్రుటిలోనే మైన తు లున్నదే?
నిన్నుం గాననియాకుజీవనము, రండీ! నిష్ఫలంచేకదా!
మన్నీట శృణులల్లు నీగుణగంబుల్ దేవి జీవించెదన్;
నన్నుకొ ధీమరు జేయవే దయ; ననంతా! భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. చదువుల్ నేర్చినకానికొ ఫలము, నీకుందంబు దా గాంచులే!
యదియే విద్య; యవిద్య సర్వమును; విద్యాదానమున్ జేయవే;
సదయాత్మా! విను నీకుం దక్కఁ దెలుసన్ కళ్యంబు గా దేలికా;
మది కుక్రూప యొనర్తు నీకుం, బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. నే నన్యండను గాను; నీమతము తండీ! నా తెలింగింపవే;
నానాత్వం బెటు గల్గెనో మతములకా; సర్వాత్మ వివే గదా?
కానీ నీ కవి యన్ని సమ్యక్ములో కావో? మతే దిన్నిమా?
మానించిగద కానిదాని; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౮౬

కా. తత్త్వ మ్మంచును దత్త్వ మేర్పఱుచునే శ్రం గాన; నాయందు చా
సత్త్వమ్ముం దనయత్త్వముం బరమాకష్టత్వమ్ము భావించి, దే
వత్త్వమ్మున్ జూకత్వ ముక్తమగుదున్వి మ్మాపు గాఁచి, య
జ్ఞత్వమ్ముక దోలఁగింపు నాకా; బరమేశా! భక్తచింతామణి. ౮౭

మ. కనుతొప్పర్ నిజవశ. యగ్మకము గాఁ గాలం బతికి పరక
జను; నీ విచ్చినయాయానం దొకవిమేషం వైన నీ కప్పనం
బును జేయకా మన సొప్పు; దీవరజులుబ్బాక నమ్మఁ జేవట్టి, త్వ
ద్వినియుక్తాయుఁ జేయవే యిక గృహాల్లి! భక్తచింతామణి. ౮౮

కా. ఎన్నో సత్ఫలముల ఫలించి, దివతో నేపార రాపాదు నం
చు న్నాటించినయొక్క దుష్టఁడికల్ మా అల్లి నే లంటురీ
తి, న్నా నావివయేచ్చ రెచ్చి రాదునన్, దీపించ క డ్గంటునా
త్మ న్ని నైతవ క త్తిరించి యవి వేమన; భక్తచింతామణి. ౮౯

మ. మకరందంబును గోరిల తెట్టుకొనకొత్తం దోచువున్నమ్ముచెం
తకుఁ బోవకా ముదలెక్కుచీమవరె, నానందామృతాపాదవాం
ఛకమై యాత్మ పరాత్మయండ వగునీసాన్నిధ్యముం జేర ని
ప్పు కడంగం బనీ వట్టి; నిత్య జతనంబుకా; భక్తచింతామణి. ౯౦

మ. క్రుటిలో రూపఱుమర్మకీటములయొక్రోధవ్రపాదంబు లెం
తటి? వే మయ్యెక్కు చీనిచేత? పవి యాత్మం దాఁతునీ? నాకు నె
ప్పుటికా యుమ్మదనుగ్రహగ్రహములే పాటించి వర్తించునం
తటిదైర్యాదులఁ బాదుకొప్పు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౧

మ. గగనంబు దుడుబ్బుండ మంధరమహాశాంతింగదా భాసిలున్ ?

మనుజుంబుల్ నరునందు నానదలనీ శోభిల్లు నత్యంతక; మ.

ట్లునట్లున్, నాకుఁ ద్యుతిచ్చు నెప్పు డిడుముల్ ప్రాప్తించినన్, నైది యె
చ్చుగ వ్రతంచెడుదైత్య మీయవె; న్యయంభూ! భక్తచింతామణి. ౯౨

మ. అన్యకం, బానయ, శోన మీను, వికరాధానక్తధీ, యాది గ
ర్జినదోషంబు లడంచి, నాకు బుక, మోలిం, దృప్తియొక, కాంతి, నై
పును, న్యాయార్థన నూది యా నుణములన్, మొల్పింపవే నీవీ
దనకుం బుణ్యఫలంబు లబ్బు; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౩

కా, ఈవృత్తం విలగ న్నమ? మఖము చా నరికక నుఖంబా? మృగం
దే కాదా యిహాజీవనంబు? పరమున్ దీక్షించినన్ చాటుమా
త్రై కన్యటై యవ్వి రెండు; బరమాత్మా! హేయమం దుచ్చు మీ
లోకం బన్నవిరక్తిఁ బెంపగద నాలో; భక్తచింతామణి. ౯౪

గా. నా కీ వీర్యర! యే మొనంగినను, బానక గోడులం గీడులం
నా నుండం గరుణింపవే; నగద! యిక్కట్టుల్ భవత్పాదనా
లీకంబుల్ దలంపింతుఁ గాన, నవియే రె న్నైన. నోర్వక భృకుల్
రే కే నిట్టులా వేడుకొందు విను, కండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౯౫

గా. సామాన్యంబు వికేష మం దిరుఁదగల్, సాఖ్యార్థ మీచ్చుభిన్ నీ
కా! మా కిచ్చిన, నందు రెండవది యే పైకక నరే గాని, యా
సామాన్యంబున కేమియుం గొలఁచరా నంకల్పముం కేలు; శో
భ్యామీ! యామన నెప్పు డేమిటకుమీ, నదృక్తచింతామణి. ౯౬

గా. పూన భూయః బుణ్ణి పుణ్ణి నజులన్; బు ల్పెక్క వాదంతముల్;
దీ పానండ్లకు కాద మచ్చట యగున్; దేవా! యిహదీక్షించవే;
కా నెల్లప్పుడు నీవీరినంక మనుచాక్షిణాటి కీకే గదా;
యోపానఖ్ను! నెలార్పవయ్య యనమ్మత్తుక; భక్తచింతామణి. ౯౭

మ. తుములోద్ధామరజాంగణంబునడుమన్ దూఁగాడుకోదట్లు ని
శ్యములో నుండిన; నన్నుఁ గాచికొన నాశక్యంబె? యేమూలమం
ది మఁటేతళను నేమి విచ్చిను, దండ్రీ! నీనవాసాక్షివా
మము సార్థంబుగఁ గావు నన్నుఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౯౦

కా. అన్నింటం గలయన్నికప్తులు నీయం దుంటయే. గాక, యో
యన్నా! యెందును లేనికప్తులు నీయం దుండు; నే నందుచే
త న్నిన్నే నకలాధసాధనవిచారం బంచు నేనింతు; నా
నన్నున్ నన్నుఁ గృతార్థుఁ జేయఁగద! దేవా! భక్తచింతామణి. ౯౧

కా. భక్తం బొక్కవు డత్యధర్మమునకుం కా నోడుఁ; జన్మాల మా
మర్మం దీశ్వరి! నీక కాని తెలియన్ మాబోంట్లకున్ శక్యమే? /
దుర్మాధర్మము వృద్ధిఁ బొంద నది యెంతో సాయ మాఁ; గావునన్
నిర్మూలించుట దోషబోషకము; తండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౧౦౦

మ. ఇనుమంబాఁతల రెంతకుం దలుఁగనే యీవిన్నపా లంచు లో
వినువం బో; కింక నొందు రెండు మనవుల వేదగఁ గావించి గ్రం
థసమాప్తిం బొనరింతు; ముఖ్యములు గానక మానఁగాఁ జాల; నీ
వపద్యశ్చేమను వానిఁ గూడ విను మీశా! భక్తచింతామణి. ౧౦౧

మ. కరణజ్జలు దూల కుండఁగ, నొడలో గానిల్ల కుండఁగ, నన్
మరణానెడన వొంద కుండఁగను, యెవ్వర్దివ్యపాపాఁబుల
స్మరింపం చేయు కుండ, నైహికదురిచ్చల రెచ్చ కుండకా, దుదన్
వరకైల్య మనుగ్రహించఁగద; దేవా! భక్తచింతామణి. ౧౦౨

మ. ఐర మి మ్మాశ్వరి! నేనె కాదు మఱి మద్వంశంబువా రెల్లఁ ద్వ
త్పరమారాధన యుగ్గుగాఁ తెరిగి, యేతద్భక్తచింతామణిం
బరికిలించెడివారితోడఁ బరమేశ్వర్యాయురారోగ్యులై
ధరసంతానము పొచ్చి నిన్నుఁ దుదిఁ జెందక; భక్తచింతామణి. ౧౦౩

మ. ఆదగ్గఁ కాఁగి శకాబ్దములో త్రిశతేదందైకసంఖ్యాకములో, (౧౪౦౩)
 ఖరసర్వాదిమణివహారమున కేడ్కన్ భక్తచింతామణి
 తరలన్నాదితవద్యదామశతములో తండ్రి! నమం దిచ్చె; నా
 తండ్రింద్వుక్షము చాల్చు వీనిఁ; బరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౧౦౪

అనుబంధము.

మ. జానకుం దీర్ఘబు వైశంపాయదిశ సంసారలు నైఁ డ్ద, భీ
 తని సం తొల్లక తేగబొడ్డు జదితం దిహ్నాడ లొక్కొక్కఁ
 లను; నైఁ దానెల పీపు పాపుకరణ యాచింట; ముం దిచ్చి కొం
 టి; నెగలో దీర్చక పుత్రభీతు మిది చెంటె; భక్తచింతామణి.

మ. ఆతిసంఖ్యంబుగ నీ వొనర్చితివి బ్రహ్మాండఁబా; లం దొక్కఁ డీ
 షీతి; యిం దుద్భవ మా ననతఁ గముఁ ద్వచ్చిత్రామసారంబు జం
 తుతలలో కొల్లకొలంది; గోరునెడ రాదో దిష్టాచిత్తంబు? నన్
 సుతభిక్షార్థి నుపేక్ష నేయమనె చానుక; భక్తచింతామణి.

మ. భవదవ్యాజదయామహాత్మ్యమున దేవా! లబ్ధ యామత్సర
 న్నవన్దీక మొనయించి రాల్చు, మది పంకాపింపఁ బూఁచిందియం;
 దపునే యాసలఁ బెట్టఁగి గాఢివయిఁ గంటన్ గద్యు కేయంకవా;
 భువనక్షేమవిధాయి! నిల్చు నుఫలంబుక; భక్తచింతామణి. 3

మ. పరచా! యీశ్వర! త్వత్ప్రసాదమహిమకా లిహ్నదరాహిత్యదు
 ర్భరత్వాచ్చారము నేఁడు వీటె; నిజ విశ్వాసగుణునం గొల్పవాఁ
 డనుచా యిష్టఫలంబు గాంచుట? మహాత్మా! కొమ్ము సానందవా
 చ్చరసా నేవనమత్ప్రదాను మమకంపక; భక్తచింతామణి. ౪

ఆరోగ్య పార్థివము.

మ. ప్రకృతిన్ నూత్నపిపిలిల్ బొందలుగా బల్బల్కాచర్యంకమున్,
నకలాంతర్పహారంగశక్తులకు బీజం బొందు, బుట్టాదిర
క్షుణ్ణానంబునఁ బ్రాణికిన్ జతరక్షోశంబందు భాసిల్లుదీ
ప్రకృతామన్ నుఖ మొంద నిక దెలుతు; దేవా! భక్తచింతామణి. ౫

మ. రసనన్ ద్రుచ్చును దుల్లఁ జేయురసవదాళివాన్నపానంపుచా
నన, మానంగకారపాశ్యఖని కన్యారత్న మున్నట్టికే
శినుభామం తెలు పండు, దట్లు గనఁ గల్గెక మాధు నాలో నెటో;
ససిగా నీమర నీవె దిగిపువలె; ప్రస్తా! భక్తచింతామణి. ౬

కా. ఆహారంబును నిద్రయుం గలసి యన్యోన్యంబు మైత్రిక మనన్,
దేవాప్వోభ్యము వాయ దంచు, దొలుదానిక దవ్వోనర్చన్ దమా
దోహివ్యాధి; ద్వితీయ యోగిరము తెత్వం బట్ట కుండంగఁ, ద
త్సాహిత్యంబు ఘటింపు పెండి; పరమాత్మా! భక్తచింతామణి. ౭

మ. దొరి, నేరంబును మోపి బంధిగమునందుం దోయునేదోషినిక,
దిరుగక పడఁడుగా కశ్మంఖలుంగఁ, పిండిన్ మాన్చి యెండించునే?
కురికోధించి విధించి తీపు రుజ, యేపాపానకో క్షమా;
నరుగుం జేయఁద నోడ గట్టి నను? దేవా! భక్తచింతామణి. ౮

మ. పిల్లిం జూపుచు, చిట్ట జూపుచును, వానిల్లిం జదల్ నూపుచున్,
గల్లల్ బొల్లుచు, చల్లి చిడ్డ నిడి చంకం, బువ్వఁ దిప్పించు న
ద్విల్లన్ రేపును జూపు; దల్లియును దండి న్నివయ్యె, యోరెమం
దొల్లంబాటు. ఘటిల్లన న్నరయ నేలో? భక్తచింతామణి. ౯

కా. కారుంగోరపుఁజేపవాలునిసి యే గా, కందుపై సాంబగిని

హారంపుంబెనువృష్టిపాతమును నానబ్బకరంబట్టియ

కారం బొందితి పంస్పతిక రుణము; నేకక, దృక్కుటాక్షాభ నా

చో రానియ్య, రహింతు; లోకహితచక్షూ! భక్తచింతామణి. ౧౦

కా. నుక్కుల్ దక్కొనఁబె, క్కొనర్చ వదులుంజొక్కాయగా నుక్తుం

ద్య, క్కణ్ణిచ్చుటరాణివాసమునకుక భంగంబు గల్గించి, లో

నెక్కొ నుక్కిన కిమ్ము జేసి, జరకున్ వ్రేఁ గొనదుల్ బక్తి నా

చక్కన్ సర్వినయారణం దొలఁపు మోజక; భక్తచింతామణి. ౧౧

మ. భవనం బున్నది, సాంతమో, యెరవో; కుభింబుం బొనర్చన్ ఎలెన్;

జెవి సోకున్ నిలఁ జెట్టుకొంద, నచటం జేయక వలెన్ బాగు, నాఁ

దవునే, యాశ్వరి! నీవు లో విడిసి, లోఁతక జేయ మేన్? నీ కిటన్

దెవులా పాయము? వెల్పు; సల్పు తమకుద్దిక; భక్తచింతామణి. ౧౨

మ. ఎడఁ బా లోవ, దుళంబో, పైర్వమో, కతం బేదో; యొక పైద్దియెఁ

గుడువం గజ్జమా, వొంగెడుం గళము; దగ్గున్, దో వగ, ర్పందునం

చొడమున్; హృద్ధర మెచ్చు; నివ్వకృతులక బోకార్చి లేఁడయ్యె నె;

జ్జోడయందా; నకుఁజేయు మీ వగదకాయుక; భక్తచింతామణి. ౧౩

మ. మకరంబుక రవి చొచ్చుపరవడినపుకమానంబు విచ్చేసె నెం

ది; కనుంగొంటిని నోటికట్టుననె తొడీ! యేటిపబ్బంబు ల;

న్నిక నే నర్దెఱఁ గొగిరంబుఁ బదవం నీ వన్నటుల్ నేయు, పా

వక! వాయుద్యయయక్తి, మై నసిగ; జేవా! భక్తచింతామణి. ౧౪

కా. లేనక భారము దోఁచునీరసత, గల్పించెం బాదంబునం

వానంలేనియొ విప్రతం బొరయ నీ, కబ్బంబునుండిక దెవుల్;

జేవా! యానివమామయంబుకడ నిస్తేజంబు లేమిండులుక;

నీకే దీనిఁ బోకార్చి కాని వలె నక తే; భక్తచింతామణి. ౧౫

కా. ముందుం బోలెడు నీవు నాచెనటికేమ్మవ్యాధినిర్మూలన
ముందుం బాలనో బాలముం బలుపు; దే మందుయో బురాకర్మ మం
ముందుం బాల్మి; గృతాంకు నోర్పితి; రదీయం బంటు గంటంగ రే
కుందే? యాశ్వరి! సర్వకృతఁడవు గావో? భక్తచింతామణి. ౧౬

మ. కడవం బెట్టితి పెక్కుఘట్టములు చుల్కన్ మర్తమాయాత్రియం
దడుగన్; దాని వృధించి, తెల్లదన నిన్ బ్రార్థించు నార్తుండనై;
ఁబాడముం బెట్టెడుచోట నానయ, భయంబుం గొట్టుచో; గాదె? నా
యాదియాసక నశలం బొనర్పు; పరమేశ! భక్తచింతామణి. ౧౭

మ. గతజన్మంబుల, వర్తమానజని, నాకాచింతుకొన్నట్టిదు
' మృత్యుకులం బట్టి కనంగ, నేఁ బలికుండన్; కేతుర్నడక, నిక్కమే;
పలికుం బావనుఁ జేయునీవృతము, దృత్వాదాబ్జసేవామహా
త్యురయం, బొంతులె? నారజం దోలఁపు మింతన్; భక్తచింతామణి. ౧౮

మ. కరుణాసాగరుఁ డన్న మేటిదిరు దొక్కం దుందుఁగా నీ; క ద
వ్యరు గల్గించిరి? దేవ! మాద్యుమహాపాపాత్మకుల్ గారె? త
చ్చిరసంబంధము నెంచి యైన, నను గాసిం బెట్టుదుగ్వ్యాఘ్ర! భీ
కరదంష్ట్రుల్ పెకలించి, కాచికోను లెంకక భక్తచింతామణి. ౧౯

కా. కైలాసంబునకో, శిలాఘటితదాక్షిణ్యము గోదావరీ
మూలస్థానకగోపురావలికొ, యేగుక వేగ, వ్యాయామవ
ర్యాలక్యం బయి, యందుఁ దృప్తియొదివార క్షేత్రబుద్ధిక మనం,
చేలా వ్యాధి నశింప దింకో భవహరీ! భక్తచింతామణి. ౨౦

మ. అతితిక్తం బగునామియ్య, మధురం బొసేదునామంబు, నేఁ
బ్రతివారంబును భక్తి, నియతిం, బాటించి నేదించెదక;
మతి నానాటికొనెన నాద్యమునకున్; భద్రాత్మ! యన్యం బొకం
డ తెవుల్ మాన్పు కొసంగు మాజ్ఞ డయ; దండ్రీ! భక్తచింతామణి. ౨౧

కా. కన్నెంతేమటి యున్న, చానిఁ గడుజాగ్రత్త గడుజా తెచ్చు; నీ
తేన్ను న్నట్టులు గాకు వెల్లవుడు; మద్దుర్దికా సదా సంస్కరిం
తు న్నీ చేసెడుతాద్య శోచకృతులకా; భూతాత్మ! వాయత్తు మె
ల్ల న్నిర్వీర్య మొనద్యుతె వ్లడువ నేలా? భక్తచింతామణి. ౨౨

మ. సెలవుల్ దెచ్చుచుఁ గాకు న, న్నెవుడు నే నేవాసమధుండనై
యాలసత్వంబున నుండు, వచ్చు; దని శోరదం తాన, మైఁకిపి గా
నలరేం బెట్టుతెవుల్ దొలంప, విని నెరాశ్యంబు, యామృతకృటా
తులనంబుండు జనించు; దుంపకు దృఢాశన; భక్తచింతామణి. ౨౩

మ. విసువుకా, వేసలు, శోర, నిస్సహిత, యుద్వేగం, బద్ధాశ్రయం, బడల్,
వ్యసనం, బోర్వమి, తెంపు, లోగఁ జెడుభావంబుల్ నుడిం బెట్టుచూ
నన, మీవ్యాధిపయోధి నీడను కితానం బట్టి నీపాద మిం
త నుభించున్; విరి జీర్మ నిండుముద మొందిన్; భక్తచింతామణి. ౨౪

కా. స్వాంతంబందును దుర్విరక్తము, వదిక్వాసంబు, వాస్తీక్య, మా
వంతేసిం దలచూప కున్నఁ, బరమాత్మా! తానకాంఘ్రిద్యయి
చింతానందకతాంశ మేని, నిఖిలక్షీత్యాధిపత్యంబు నా
నెం? తాస్వర్గవతిత్వ మైనఁ గలచా యీ? భక్తచింతామణి. ౨౫

మ. జడిగా వాకనుదోయి రే దొరఁగుబావృత్తిని, యాసీకునం
బడి పాదంబుల బెద్దబెచ్చగ, భవద్భావంబు శంకించెనో,
యడఁబం జాడఁగ లేని నీకనికరం బబ్బరి జూపించెనో,
యొడు కాటెన్; నడుదర్శనూచి యుదయి; భక్తచింతామణి. ౨౬

కా. కాదుఁజీకటి గ్రమ్మరే గడచి, యానందమునఁ జెంచుచో,
చారు న్నిద్ధర; దుఃఖిధాను రుజ యంతం బాపమునాపై భవ
త్కాదుశ్శయం బుదయించున జ్ఞగుట మేల్కొనఁగ నేడ; నా
కాశోగ్యంబునందుఁ గా న్నిక ధునిం చొ; భక్తచింతామణి. ౨౭

మ. అడుగులే చుట్టన జేడియత్రువులు శే నట్టలే దొరంగించి పా
 క్కెడులే గా, భవదంతరంగము గరంగన; జానిం దే! య
 వ్విదే తాత్పర్యం నాటె లో నడుకు; చెయ్యలే, భక్తులంబు, నె
 క్కుడు వోధించి, లేం తిరువవు కోయ్యలే; భక్తచింతామణి. ౨౮
 మ. గదముకా, దెబ్బకు గొట్టి ధాన్యవం దంతామీడు, నేం దూలు, ద్వ
 త్వదనద్యవ్యయించితామృతరసాస్వాదైకదీక్ష; బదిం
 బదిగా నిన్ భవకోగైద్యు; జపి యామ్నాయంబు చాటించు; బ
 ల్కరి, మిమ్మన్, నుకు నిట్ట పైన, మృత యానా? భక్తచింతామణి. ౨౯
 మ. నురుమూర్తిలో నుదిలివ్యు లెట్టురును, నాకుం గూర్పు చందిం త్రగో
 యరతకా, గోయరతన్, బదంబులును భైషజ్యంబు; వల్సేన మేలే
 పారయం జేయదే? యన్ భృతిన్ బలిశితికా "ప్రేరింగించి దంతా, గడిం
 చిరుజం దూలుకు" నందు; నిల్పు కైథోక్షన్; భక్తచింతామణి. ౩౦
 కా. అది క్షుక్రిము తెచ్చుడుండున వరణ్యానీభవాధం బలిన్,
 లే దన్మాదిది చాటి, లో నులుకుచుకా, నేధింపు శేష్టుంబు న;
 న్నో దేవా! కరుణానిధి! చెదిరి కాదో నాడుకూ? యేల రా
 వోచార్పం బదభక్తు, దీర్చుకు గడం? లో భక్తచింతామణి. ౩౧
 కా. అకాశంబున జోకులై వెలుగునయ్యుత్రాణి చందమా
 నీకం కాకద కింర చేతు బగుటకా నీక్షింపంగా నానో;
 కా కిన్ నెలు నిమ్మ, జాదయల నాక గ్గిం బిదర్శించుకో?
 నీక స్పృహ గడుం బలంబు నులుబండికా; భక్తచింతామణి. ౩౨
 కా. తనివ్విట్టరెండు నెట్టుకో నేం లెట్టునీమాయి నీ
 నీకులే పోలకపోల కానినెకలే, నన్నన్ దలంపించునీ
 దొక్కులంబు గరంబు నెట్టు దక్షిం చానానక నాకుకా దెవలే;
 నీ నాటించు బయల; నుదుర్పున యెదలే లే; భక్తచింతామణి. ౩౩

మ. సురపుల్ దెగ్గిలజేయఁ గ్రాఁగుచెడుగుమ్మ నేయి, యాచాంశు చె
చెరుఁబోకాయ్యుడంబు, నామఃకి దోచెకా, సుక్తుకం దట్టి యూ
పిరి యాడం దెరు వీనిడుమ్మఘన, తద్వృద్ధిం దుగ్గిలం బాత్తున్
పురణధ్యానమరందసేవనము, నెంచక; భ క్తచింతామణి. ౩౪

మ. అడునుం ద్రొక్కి, తోలంప దాని, జలమున్ యాచించుకంటెన్ వరం,
దెడగా దానికి నోసరిల్లుట; దెవు లిక్కట్లుఁ దూలింపు మం
చడుగన్ జేసరి, తోసెదన్ భవపారం బాహర్ల మే నా ది; నీ
యడుగుంజాడలఁ విగ్రహు న; న్నమ్మరథామా! భ క్తచింతామణి. ౩౫

కా. ఆకాశం, భుజిలంబు, దేజమును, దోయం, బుద్ధి, లేనట్టివో,
నేకాంతంబు వచించువాఁడు గలఁ డే, నీ దయ్యుడకా వానికే,
నీకంటం బడ మండఁ గార్య మొకటికా నే జేయఁగాఁ జాలినన్;
నాకృత్రంబు లడంపు; సర్విదురితహ్ను! భ క్తచింతామణి. ౩౬

మ. దురితవ్యాధిభంబు లంచు, దరి, వాద్దున్, లేనదానికా, మహా
మరుభూమికా, మకరాలయంబు, స్మరియించుం జేయు; నకా గర్భ మం
దురలం దోయి, దరింప నావెరపుఁ, గ న్సుంటికా; నిశం గంటి; నా
కడపంబుం గలిగింపు మర్మగతిఁ బొందె; భ క్తచింతామణి. ౩౭

మ. భవరాహిత్యము నాకు సల్పిన, భవదృగ్జ్యోతిషంబందన
వ్యవహారంబున జేమి లోప మగునా? త్వల్లోకమం దుండనా?
భువి సర్గం బయి, కాక యున్న దివి? నో ముక్తాత్ము లైనట్టివీ
వివిధాస్థానకవీరులం గలుపు భావక; భ క్తచింతామణి. ౩౮

మ. పగిలివారం బొకవివ్యసిద్ధఫలముం బగిల్యావకాలంబునకా
క్షితిపై రాల్పురసాల మున్నయెడ, నిక జంతామణియామలం
ధరమోభేదకపద్మరత్నము లటుల్ నాబుద్ధిఁ దోయించుధ
వ్యతయం బోలుట దానితో; నమ్మరథామా! భ క్తచింతామణి. ౩౯

10357

